

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΠΑΤΡΑΣ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**«ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΕΛΙΚΟΥ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΕΣΟΔΩΝ –
ΕΞΟΔΩΝ ΜΙΑΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ»**

ΝΑΣΗ ΓΕΩΡΓΙΑ

TENENTE ΣΟΥΛΤΑΝΑ

ΕΠΟΠΤΗΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

ΠΑΤΡΑ, 2009

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Ευχαριστούμε το Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Πατρών και τους αξιότιμους καθηγητές μας για την πολύτιμη εκμάθηση μας στον τομέα του τουρισμού.

Ευχαριστούμε ιδιαίτερα τον κ. Σωτηρόπουλο Γεώργιο, για την δυνατότητα που μας έδωσε να μελετήσουμε το συγκεκριμένο θέμα και για την πολύτιμη βοήθεια του.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1)ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ.....σελ.2	σελ.2
2)ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.....σελ.3	σελ.3
3)ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....σελ.8	σελ.8
Η ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ.....σελ.8	σελ.8
ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΤΩΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ.....σελ.9	σελ.9
ΒΑΣΙΚΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΚΑΙ ΣΚΟΠΟΙ ΑΝΑΛΥΤΩΝ.....σελ.11	σελ.11
4)ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1.....σελ.12	σελ.12
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....σελ.12	σελ.12
Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ.....σελ.12	σελ.12
ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ (1.1) ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΛΗΨΕΩΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ.....σελ.13	σελ.13
ΣΚΟΠΟΙ ΚΑΙ ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ.....σελ.14	σελ.14
ΤΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΜΕΝΑ ΜΕΣΑ ΣΤΗΝ ΑΝΑΛΥΣΗ.....σελ.15	σελ.15
ΣΚΟΠΟΙ ΕΠΕΝΔΥΤΩΝ – ΜΕΤΟΧΩΝ.....σελ.15	σελ.15
5)ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2.....σελ.17	σελ.17
ΟΙ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΚΟΙΝΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ.....σελ.17	σελ.17
ΟΙ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΑΣΗΣ.....σελ.18	σελ.18
6)ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3.....σελ.19	σελ.19
ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟΥΣ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ.....σελ.19	σελ.19

ΣΗΜΑΣΙΟΛΟΓΙΑ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΩΝ ΚΑΙ ΚΛΑΣΜΑΤΑ ΤΡΕΧΟΥΣΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ.....σελ.22
ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ.....σελ.31
ΈΝΝΟΙΑ ΚΑΙ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ.....σελ.33
ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΩΝ ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ.....σελ.34
7)ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4.....σελ.36
Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ ΚΑΙ Η ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ..σελ.36
ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ.....σελ.36
ΔΙΑΘΕΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ.....σελ.37
8)ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5.....σελ.40
ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΔΙΑΘΕΣΗ ΚΑΘΑΡΩΝ ΚΕΡΔΩΝ.....σελ.40
ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ.....σελ.42
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ.....σελ.43
ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΑ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ.....σελ.44
9)ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6.....σελ.46
Η ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΕΣΟΔΩΝ.....σελ.46
Η ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΕΞΟΔΩΝ.....σελ.47
ΑΝΑΛΟΓΙΑ ΕΣΟΔΩΝ – ΕΞΟΔΩΝ.....σελ.49
ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΑΠΟΠΛΗΡΩΜΗΣ.....σελ.50
10)ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7.....σελ.51

ΤΟ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ.....σελ.51	σελ.51
ΤΟ ΕΚΤΑΚΤΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ.....σελ.52	σελ.52
Η ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ.....σελ.55	σελ.55
11)ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8.....σελ.57	σελ.57
Η ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΚΕΡΔΩΝ.....σελ.57	σελ.57
12) ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9.....σελ.60	σελ.60
Η ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΥ ΝΕΚΡΟΥ ΣΗΜΕΙΟΥ	
COST-VOLUME-PROFIT ANALYSIS.....σελ.60	σελ.60
ΜΕΘΟΔΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΝΕΚΡΟΥ ΣΗΜΕΙΟΥ.....σελ.63	σελ.63
ΜΕΘΟΔΟΣ ΤΗΣ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΙΣΟΤΗΤΑΣ.....σελ.63	σελ.63
ΜΕΘΟΔΟΣ ΤΟΥ ΜΙΚΤΟΥ ΚΕΡΔΟΥΣ.....σελ.65	σελ.65
ΜΕΘΟΔΟΣ ΤΗΣ ΓΡΑΦΙΚΗΣ ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΩΣ.....σελ.66	σελ.66
ΜΗ ΓΡΑΜΜΙΚΟ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΝΕΚΡΟΥ ΣΗΜΕΙΟΥσελ.68	σελ.68
Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗΣ ΜΟΧΛΕΥΣΗΣ.....σελ.70	σελ.70
ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΞΟΔΩΝ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΝΕΚΡΟ ΣΗΜΕΙΟ.....σελ.70	σελ.70
13)ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10.....σελ.74	σελ.74
ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ.....σελ.74	σελ.74
ΕΝΝΟΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΠΟΣΒΕΣΗΣ.....σελ.74	σελ.74
ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΑΠΟΣΒΕΣΗΣ.....σελ.77	σελ.77
ΜΕΘΟΔΟΙ ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΝ.....σελ.78	σελ.78
14)ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11.....σελ.82	σελ.82

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ	σελ.82
ΟΡΙΣΜΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ.....	σελ.82
ΠΙΝΑΚΑΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ.....	σελ.82
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 12	σελ.95
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ.....	σελ.95
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	σελ.96

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στην ακόλουθη πτυχιακή εργασία, μας δίνεται η δυνατότητα να μελετήσουμε τον τελικό ισολογισμό του «ΡΟΔΟΝ ΠΑΛΑΣ».

Πρίν, όμως αναφερθούμε στην ανάλυση του ισολογισμού, θα πρέπει πρώτα να ακολουθήσουμε μια σειρά διαδικασιών που να μας δίνει την τελική μορφή της λογιστικής κατάστασης.

Τα σημαντικότερα βήματα που θα πρέπει ένας αναλυτής να εφαρμόσει για να μπορέσει να φθάσει στο επίπεδο της ανάλυσης, είναι η μέθοδος των αριθμοδεικτών, η μέθοδος των αποσβέσεων, η αναγνώριση και η διάκριση των εσόδων και των εξόδων, οι διακρίσεις των αποτελεσμάτων χρήσης και τέλος η πιο πολύπλοκη αλλά και πιο σημαντική διαδικασία, η ανάλυση του νεκρού σημείου.

Όλα τα παραπάνω επεξηγούνται αναλυτικά και σχεδιαγραμματικά στις ακόλουθες σελίδες.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΤΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ Η ΣΠΟΥΔΑΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΣΤΗΝ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

Η ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Η γνώση του οικονομικού περιβάλλοντος στο οποίο λειτουργεί μια επιχείρηση επιτρέπει την καλύτερη αξιολόγηση των επιτεύξεων του παρελθόντος, τον καταλογισμό ευθυνών και την ακριβέστερη πρόβλεψη των αποδόσεων του μέλλοντος.

Η γνώση και η δυνατότητα ερμηνείας διαφόρων μακροοικονομικών μεγεθών, όπως το ακαθάριστο εθνικό εισόδημα, ο πληθωρισμός, το έλλειμα του κρατικού προϋπολογισμού, το ύψος των επιτοκίων, το ποσοστό των ανέργων και η προσφορά χρήματος, επιτρέπουν στον αναλυτή να αναγνωρίσει τις συνέπειες που έχουν για τα κέρδη και τις ταμειακές ροές οι μεταβολές αυτών των μεγεθών. Τα υψηλά επιτόκια, για παράδειγμα, μειώνουν την παρούσα αξία των αναμενομένων ταμειακών ροών από επενδύσεις σε πάγια και τις καθιστούν μία λιγότερο ελκυστική επενδυτική επιλογή. Ένα χαμηλότερο ύψος επενδύσεων σε πάγια, όμως, επηρεάζει τα μελλοντικά κέρδη και τις μελλοντικές ταμειακές από λειτουργικές δραστηριότητες καθώς και την αξία της επιχείρησης.

Οι μακροοικονομικοί παράγοντες που μπορούν να ενδιαφέρουν έναν αναλυτή είναι δυνατό να ενταχθούν σε δύο ευρύτερες κατηγορίες: σε αυτούς οι οποίοι προκαλούν μεταβολή στη συνολική ζήτηση αγαθών και υπηρεσιών στην οικονομία και σε αυτούς οι οποίοι προκαλούν μεταβολή στη συνολική προσφορά.

Καθώς η οικονομία των χωρών περνά διαδοχικά από περιόδους ύφεσης και ανάκαμψης, η δυνατότητα πρόβλεψης της φάσης του οικονομικού κύκλου επιτρέπει την ακριβέστερη πρόβλεψη των μελλοντικών κερδών των επιχειρήσεων ενός κλάδου. Όταν η οικονομία εξέρχεται από μία περίοδο ύφεσης, τότε οι

κυκλικές επιχειρήσεις (Cyclical firms), οι οποίες είναι ιδιαίτερα ευαίσθητες στην οικονομική κατάσταση που επικρατεί, αναμένουν σημαντικές αυξήσεις στα κέρδη. Αντίθετα, οι επιχειρήσεις οι οποίες δεν είναι ευαίσθητες στη φάση του κύκλου που βρίσκεται η οικονομία, δηλαδή οι γνωστές ως αμυντικές επιχειρήσεις (defensive firms) αναμένουν, σε σύγκριση με τις κυκλικές επιχειρήσεις, υψηλότερα κέρδη όταν η οικονομία εισέρχεται σε περίοδο ύφεσης. Οι επιχειρήσεις με υψηλή λειτουργική ή χρηματοοικονομική μόχλευση είναι επίσης ευαίσθητες στη φάση του κύκλου που βρίσκεται η οικονομία.

ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΤΩΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

Το είδος της χρηματοοικονομικής ανάλυσης των λογιστικών καταστάσεων εξαρτάται από το ιδιαίτερο ενδιαφέρον και τις επιδιώξεις αυτών που πραγματοποιούν την ανάλυση (μέτοχοι, Επενδυτές, πιστωτές, διοίκηση, κρατικές υπηρεσίες, εργαζόμενοι, χρηματιστές). Για να πραγματοποιηθεί μια χρηματοοικονομική ανάλυση μπορεί να ακολουθούνται διάφοροι μέθοδοι ανάλυσης και να δίνεται κάθε φορά έμφαση σε ορισμένα στοιχεία ανάλογα με τον επιδιωκόμενο σκοπό, όπως οι βραχυχρόνιοι πιστωτές μιας επιχείρησης (τράπεζες) ενδιαφέρονται πρωτίστως για την ικανότητα της επιχείρησης ν' ανταποκρίνεται στις τρέχουσες υποχρεώσεις της. Αυτό διότι, ενδιαφέρονται περισσότερο και δίνουν μεγάλο βάρος στην εξασφάλιση που τους παρέχεται για την καταβολή από μέρους της επιχείρησης τόσο των τόκων όσο και για την επιστροφή των δανειακών κεφαλαίων. Έτσι στην προκειμένη περίπτωση εξετάζεται προσεκτικά η σχέση των κυκλοφοριακών στοιχείων της επιχείρησης προς τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της, προκειμένου ν' αξιολογηθεί η τρέχουσα οικονομική της θέση.

Σε αντίθεση στις μακροχρόνιες υποχρεώσεις δίνεται μεγαλύτερη έμφαση ως προς τους οικονομικούς δείκτες της επιχείρησης, όπως είναι η διάρθρωση των κεφαλαίων της, τα τρέχοντα και μελλοντικά κέρδη της και οι μεταβολές της οικονομικής της θέσης. Οι επενδυτές σε μετοχές της επιχείρησης ενδιαφέρονται για τα ίδια στοιχεία όπως και οι μακρόχρονοι δανειστές, οπότε η ανάλυση τους επικεντρώνεται στα κέρδη, στα μερίσματα και στις προοπτικές αυτών, διότι τα

στοιχεία αυτά είναι εκείνα που σε μεγάλο βαθμό, επηρεάζουν την τιμή των μετοχών μιας επιχείρησης στη χρηματιστηριακή αγορά.

Ενώ η διοίκηση της επιχείρησης ενδιαφέρεται ιδιαίτερα για την σύνθεση και τη διάρθρωση των κεφαλαίων της, όπως και για τις προοπτικές και την κερδοφόρα δυναμικότητα αυτής. Πολλές φορές η ανάλυση των λογιστικών καταστάσεων μπορεί να χρησιμεύει και ως μέσο αξιολόγησης της διοίκησης μιας επιχείρησης, δηλαδή αν και κατά πόσο είναι αποτελεσματική και ικανή κατά την εκτέλεση των καθηκόντων της. Επίσης μπορεί να οδηγεί στη διάγνωση διάφορων επιχειρηματικών προβλημάτων, ή τέλος να χρησιμεύει για την πρόβλεψη της μελλοντικής οικονομικής θέσης της επιχείρησης και των οικονομικών της αποτελεσμάτων.

Ως εκ τούτου, με την ανάλυση των στοιχείων των λογιστικών καταστάσεων, οι αποφάσεις των ενδιαφερομένων, σε κάθε περίπτωση, δεν στηρίζονται πλέον στη διαίσθηση ή στις υποθέσεις αλλά σε συγκεκριμένα πορίσματα, οπότε μειώνεται με αυτόν τον τρόπο, κατά το δυνατόν η αβεβαιότητα ως προς το αποτέλεσμα που υπάρχει σε όλες τις αποφάσεις.

Όπως προαναφέρθηκε η ανάλυση των λογιστικών καταστάσεων και η τεχνική που χρησιμοποιείται κάθε φορά, μπορεί να γίνει από διαφορετική σκοπιά, ανάλογα με τον επιδιωκόμενο σκοπό κάθε ενδιαφερομένου.

Για το λόγο αυτό, πριν από κάθε ανάλυση, πρέπει να γίνει ανακατάταξη και ομαδοποίηση ορισμένων λογαριασμών των λογιστικών καταστάσεων με σκοπό:

1. Τη μείωση των στοιχείων που θα θέλουν επεξεργασία και μελέτη
2. Την κατάταξη αυτών σύμφωνα με τις επιδιώξεις του αναλυτή
3. Τη δυνατότητα επιλογής των μερικών αθροισμάτων, καθώς και των επί μέρους ποσών, ούτως ώστε να μπορούν να υπολογιστούν διάφοροι αριθμοδείκτες.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΚΑΙ ΣΚΟΠΟΙ ΑΝΑΛΥΤΩΝ

Όπως προαναφέρθηκε παραπάνω, υπάρχουν διάφορες προσεγγίσεις σχετικά με την συγκεκριμένη τεχνική που, ακολουθείται κάθε φορά, ανάλογα με το ποίος διενεργεί την ανάλυση και ποιους σκοπούς επιδιώκει.

Αυτοί που ενδιαφέρονται και χρησιμοποιούν την τεχνική της ανάλυσης των λογιστικών καταστάσεων, με σκοπό τη λήψη αποφάσεων, μπορούν να καταταγούν σε διάφορες βασικές κατηγορίες όπως:

1. Επενδυτές – Μέτοχοι
2. Δανειστές της επιχείρησης
3. Οι ασκούντες διοίκηση
4. Οικονομικοί αναλυτές, χρηματιστές, στελέχη τραπεζών
5. Αναλυτές σε περιπτώσεις εξαγορών και συγχωνεύσεων
6. Ελεγκτές λογιστικών καταστάσεων
7. Λοιπές ομάδες ενδιαφερομένων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

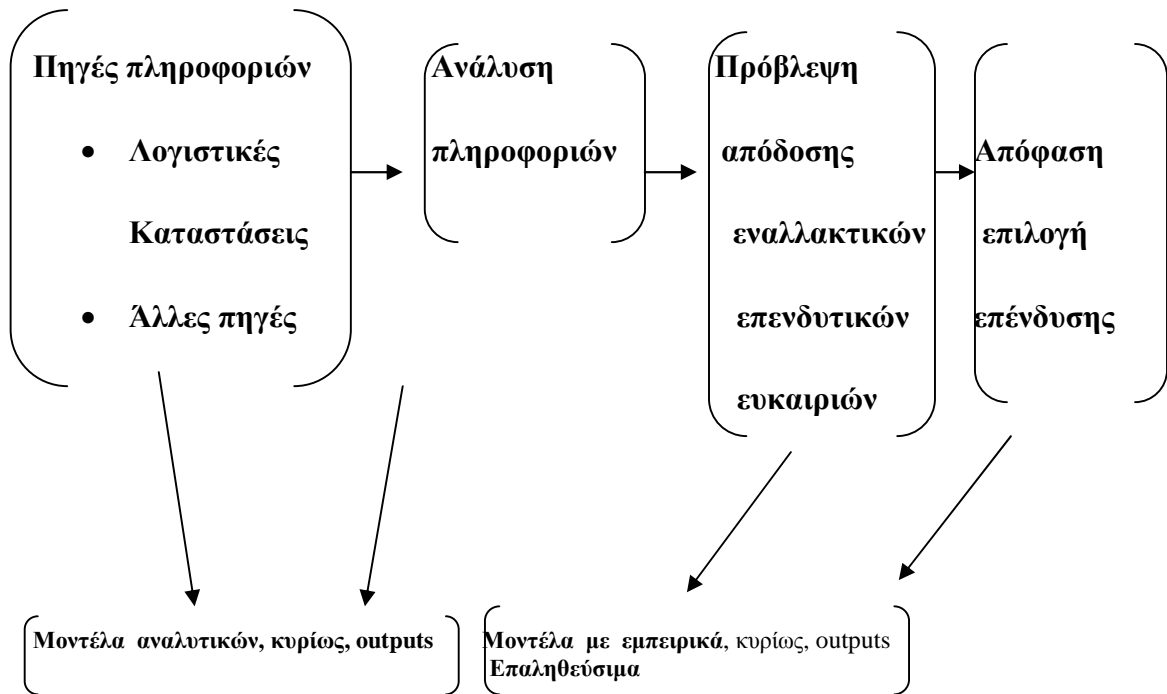
ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

Η ανάλυση των λογιστικών καταστάσεων απαιτεί μια λεπτομερή και συστηματική εξέταση των ποσοτικών και ποιοτικών στοιχείων τα οποία περιέχονται στις λογιστικές καταστάσεις και στο προσάρτημα. Ο αναλυτής θα πρέπει επίσης να αναζητήσει με ιδιαίτερη επιμέλεια και με ζήλο πρόσθετα στοιχεία τα οποία ενδέχεται να αποκρύπτει η διοίκηση ή να μην παρέχει το λογιστικό σύστημα, καθώς βασίζεται στη λογιστική αρχή του ιστορικού κόστους, ή να αναφέρονται σε ποιοτικά χαρακτηριστικά της επιχείρησης ή να αφορούν την πρόβλεψη μελλοντικών αγαθών. Μόνο η συστηματική ανάλυση όλων αυτών των στοιχείων θα επιτρέψει τη διαμόρφωση ολοκληρωμένης και σωστής γνώμης για την επιχείρηση από τον αναλυτή. Ο αναλυτής, δε, θα πρέπει να είναι γνώστης όλων των ελλείψεων και ατελειών της ανάλυσης του στις περιπτώσεις που αδυνατεί να αποκτήσει τα πρόσθετα στοιχεία.

Μια συστηματική ανάλυση απαιτεί τη διεξαγωγή διαχρονικών (time-series) και διαστρωματικών (cross-sectional) συγκρίσεων μεταξύ επιχειρήσεων.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ (1.1) ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΛΗΨΕΩΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

Σχεδιάγραμμα 1.1

• Μία παρόμοια αξιολόγηση μπορεί να συνίσταται στον υπολογισμό διαφόρων συντελεστών (δεικτών) απόδοσης, όπως ο Συντελεστής Απόδοσης της επένδυσης, ο συντελεστής απόδοσης των ιδίων κεφαλαίων ή ο συντελεστής απόδοσης του συνολικού κεφαλαίου.

Μπορεί ακόμη να περιλαμβάνει μια λεπτομερή ανάλυση του μεγέθους, της σύνθεσης και των μεταβολών στις αξίες του ενεργητικού, των υποχρεώσεων και της καθαρής θέσης της επιχείρησης, μέσα από την μελέτη των πηγών και της διάθεσης κεφαλαίων.

Τέλος, μπορεί να περιλαμβάνει τη μελέτη των μεταβολών στις αξίες του κυκλοφορούντος ενεργητικού και των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων, με σκοπό

την παρακολούθηση της ρευστότητας μιας εταιρείας μέσα από το λογαριασμό μεταβολών του κεφαλαίου κίνησής της.

Άρα, ο σκοπός των λογιστικών παρουσιάσεων είναι η πληροφόρηση, τόσο της διοίκησης, όσο και των μετόχων, σχετικά με τη συνολική αξία της επιχείρησης, και την αξία των επιμέρους περιουσιακών μεγεθών αυτής. Από την σκοπιά του οικονομικού διευθυντή ή του οικονομικού συμβούλου, παρόμοιες πληροφορίες είναι απαραίτητες για την αξιολόγηση της απόδοσης του παρελθόντος, την κατάρτιση προγραμμάτων μελλοντικών δραστηριοτήτων και την πρόβλεψη της μελλοντικής προσδοκώμενης απόδοσης.

Αυτή η διαδικασία συναγωγής του παρόντος από το παρελθόν και του μέλλοντος από το παρόν, όταν συνδυαστεί κατάλληλα με πρόσθετες πληροφορίες, σχετικά με τα επενδυτικά προγράμματα της επιχείρησης και τις μελλοντικές οικονομικές συνθήκες, μπορεί να βοηθήσει στον προσδιορισμό των μέσων χρηματοδότησης για τη μελλοντική ανάπτυξη της επιχείρησης.

Οι πληροφορίες από τις λογιστικές καταστάσεις συγκεντρώνονται σε κατηγορίες και εκφράζονται με διάφορους αριθμοδείκτες ή συντελεστές που μας επιτρέπουν να συγκρίνουμε διαχρονικά την εξέλιξή τους (διαχρονική σύγκριση). Αυτοί οι δείκτες διευκολύνουν, επίσης, τον αξιολογητή να συγκρίνει την απόδοση μιας συγκεκριμένης επιχείρησης με την απόδοση των ανταγωνιστών της, καθώς και με τις αντιπροσωπευτικές αποδόσεις του κλάδου (διεπιχειρησιακή σύγκριση).

ΣΚΟΠΟΙ ΚΑΙ ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

Με την καθιέρωση του θεσμού του Γενικού Λογιστικού Σχεδίου, επιδιώκεται ο σχεδιασμός της λογιστικής σε εθνική κλίμακα. Ο σχεδιασμός αυτής στηρίζεται στην τυποποίηση και την απλούστευση της λογιστικής εργασίας των λογιστικών μονάδων και αποβλέπει στην εξασφάλιση ομοιογενών, σαφών και ορθών στοιχείων και πληροφοριών, σχετικών με την περιουσιακή διάρθρωση, την οικονομική

κατάσταση και την δραστηριότητα, και διευκολύνει τους αρμόδιους στη λήψη των επιχειρηματικών αποφάσεων.

Ο λογιστικός σχεδιασμός αποβλέπει επίσης, από την άποψη της ιδιωτικής οικονομίας, στην καθιέρωση ενιαίου τύπου όλων των δημοσιευμένων οικονομικών καταστάσεων και από την άποψη της μακροοικονομίας, της δημόσιας οικονομίας και των κρατικών υπηρεσιών, στη δυνατότητα εξασφάλισης αξιόπιστων στοιχείων για τον προγραμματισμό και την παρακολούθηση της οικονομίας, καθώς και τη δυνατότητα απλούστευσης και διευκόλυνσης των κάθε είδους και φύσεως ελέγχων.

ΤΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΜΕΝΑ ΜΕΣΑ ΣΤΗΝ ΑΝΑΛΥΣΗ

Οι αναλύσεις των λογιστικών καταστάσεων διεξάγονται με τη βοήθεια των εξής μέσων:1) καταστάσεων κοινών μεγεθών, 2)καταστάσεων τάσης, 3)αριθμοδεικτών και 4)διαφόρων στατιστικών.

ΣΚΟΠΟΙ ΕΠΕΝΔΥΤΩΝ - ΜΕΤΟΧΩΝ

Οι επενδύτες , που κατά κανόνα είναι μέτοχοι μιας επιχείρησης είναι εκείνοι που δίνουν τα επιχειρηματικά κεφαλαία, τα οποία εκτίθενται σε πολλούς και ποικίλους κινδύνους. Τα κεφαλαία αυτά αποτελούν την ασπίδα προστασίας των δανειακών κεφαλαίων της επιχείρησης. Για το λόγο αυτό οι μέτοχοι ενδιαφέρονται για την όλη δραστηριότητα της επιχείρησης τους, την κερδοφόρα δυναμικότητα της, την οικονομική της κατάσταση και την διάρθρωση των κεφαλαίων της, δεδομένου ότι για την εκτίμηση της αξίας των μετοχών μιας επιχείρησης είναι απαραίτητα όλα αυτά τα στοιχεία. Επίσης ενδιαφέρονται και για την κατάταξη της μέσα στο κλάδο, για τα μελλοντικά της κέρδη και την εξέλιξη τους στα επόμενα έτη.

Παράλληλα πρέπει να συνυπολογίσουν και άλλοι παράγοντες, που επηρεάζουν έμμεσα την λειτουργία της επιχείρησης, όπως η γενική οικονομική κατάσταση, η θέση που κατέχει ο κλάδος μέσα στην οικονομία, η ανταγωνιστικότητα των προϊόντων της και η ποιότητα και ικανότητα της διοίκησης της.

Συγκεκριμένα ο επενδυτής – μέτοχος αποβλέπει:

1. Στη λήψη κάποιου μερίσματος στο μέλλον, διαρκούς της επενδύσεως των κεφαλαίων του
2. Στην πιθανή λήψη κάποιων δικαιωμάτων από την διανομή αποθεματικών της εταιρίας
3. Στην αυξημένη τιμή που ελπίζει ότι θα έχουν τίτλοι στην αγορά, στο να πραγματοποιήσει κέρδη κεφαλαίου

Δεδομένου όμως ότι η ανάλυση για την εκτίμηση της αξίας των μετόχων μιας επιχείρησης είναι πολύπλοκη απαιτείται να γίνεται από ειδικούς αναλυτές επενδύσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΟΙ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΚΟΙΝΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ

Μετά την προσεκτική ανάγνωση των λογιστικών καταστάσεων και του προσαρτήματος, το επόμενο βήμα πρέπει να είναι η προετοιμασία καταστάσεων κοινών μεγεθών και στη συνέχεια καταστάσεων τάσης. Ο βασικότερος λόγος για τη χρήση καταστάσεων κοινών μεγεθών είναι ότι επιτρέπουν συγκρίσεις των λογιστικών καταστάσεων επιχειρήσεων διαφορετικού μεγέθους. Η επίδραση του μεγέθους απομακρύνεται όταν εκφράζονται τα ποσά των λογαριασμών του ισολογισμού ως ποσοστό του συνόλου του ενεργητικού ή του συνόλου των κεφαλαίων και τα ποσά των λογαριασμών της κατάστασης αποτελεσμάτων χρήσης ως ποσοστό των πωλήσεων.

Οι καταστάσεις κοινών μεγεθών χρησιμοποιούνται τόσο σε συγκρίσεις μεταξύ διαφόρων επιχειρήσεων σε συγκεκριμένη χρονική στιγμή, δηλαδή διαστρωματικές συγκρίσεις, όσο και σε συγκρίσεις της ίδιας επιχείρησης για μια σειρά ετών, δηλαδή διαχρονικές συγκρίσεις. Οι καταστάσεις αυτές επιτρέπουν να εξεταστούν για θέματα σχετικά με τη σύνθεση του ενεργητικού, των κεφαλαίων, των διαφόρων εξόδων και να αναληφθούν οι απαιτούμενες ενέργειες.

Οι καταστάσεις κοινών μεγεθών αποτελούν το πρώτο βήμα στην ανάλυση μιας επιχείρησης και παρέχουν μία γενική εικόνα η οποία ενδέχεται να μεταβληθεί μετά από περαιτέρω λεπτομερή ανάλυση. Η τελευταία πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστο εκτίμηση του βραχυχρόνιου και μακροχρόνιου κινδύνου επιβίωσης μιας επιχείρησης, της αποδοτικότητας και των μελλοντικών κερδών, με ιδιαίτερη έμφαση σε λεπτομέρειες και γεγονότα τα οποία μπορούν να επηρεάσουν την επιτυχή διεξαγωγή των δραστηριοτήτων της επιχείρησης. Πολλά από αυτά τα γεγονότα δεν αποκαλύπτονται στις λογιστικές καταστάσεις.

ΟΙ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΑΣΗΣ

Οι καταστάσεις τάσης επιτρέπουν την εξέταση των διαχρονικών μεταβολών των διαφόρων λογαριασμών των λογιστικών καταστάσεων και την εξαγωγή συμπερασμάτων για το ρυθμό μεταβολής αυτών των λογαριασμών. Η προετοιμασία καταστάσεων τάσης απαιτεί την επιλογή ενός έτους ως βάση και τη διαίρεση των ποσών των επόμενων ετών με το ποσό του έτους-βάση.

Στις περιπτώσεις φορολογικών διαφορών προηγούμενων χρήσεων, ο αναλυτής θα πρέπει να μάθει από την ίδια την επιχείρηση ποιες χρήσεις αφορούν και ποια ποσά αναλογούν σε κάθε χρήση προκειμένου να υπολογίσει εκ των υστέρων τα καθαρά κέρδη και τους δείκτες οι οποίοι χρησιμοποιούν καθαρά κέρδη για να γίνουν οι σωστές διαχρονικές συγκρίσεις.

Η αδυναμία κατανομής των διαφορών του φορολογικού ελέγχου προηγούμενων χρήσεων μπορεί να οδηγήσει στη συναγωγή εσφαλμένων συμπερασμάτων.

Η εξαγωγή, δε, συμπερασμάτων θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη όλα τα έξοδα τα οποία είναι αναγκαία για τη δημιουργία των κερδών μέσα στα οποία περιλαμβάνονται και οι φόροι εισοδήματος όσο και οι αμοιβές των μελών της επιχείρησης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟΥΣ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ

Οι αριθμοδείκτες εκφράζουν μία μαθηματική σχέση μεταξύ ενός ποσού, το οποίο περιέχεται στον αριθμητή, και ενός άλλου ποσού, το οποίο περιέχεται στον παρονομαστή του αριθμοδείκτη. Ένας αριθμοδείκτης είναι σημαντικός, εάν η σχέση μεταξύ των δύο ποσών μπορεί να ερμηνευθεί, είναι δηλαδή μία λογική και κατανοητή σχέση, και αν μπορεί να επηρεάσει τη λήψη κάποιων χρηματοοικονομικών αποφάσεων.

Η σχέση, για παράδειγμα, μεταξύ πωληθέντων και πωλήσεων εκπληρώνει τις δύο αυτές προϋποθέσεις, γιατί δείχνει τι ποσοστό των πωλήσεων αντιπροσωπεύει το κόστος τους και γιατί μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε κάποιες χρηματοοικονομικές αποφάσεις, όπως εισόδου σε κάποιον κλάδο, ενώ η σχέση μεταξύ χρεογράφων και εξόδων μεταφοράς δεν παρέχει καμμία λογική πληροφορία στον αναλυτή και είναι αμφίβολο εάν μπορεί να βοηθήσει τη λήψη κάποιων αποφάσεων.

Η λήψη χρηματοοικονομικών αποφάσεων με τη βοήθεια αριθμοδεικτών γίνεται συνήθως μετά από διαχρονικές ή διαστρωματικές συγκρίσεις.

Στις διαχρονικές συγκρίσεις ο αριθμοδείκτης ενός έτους συγκρίνεται με τις μετρήσεις του ίδιου αριθμοδείκτη παρελθόντων ετών και εξετάζεται η τάση και η διακύμανση του αριθμοδείκτη.

Η τάση ενός αριθμοδείκτη μπορεί να εξεταστεί με την επιλογή ενός έτους ως βάση και τη διαίρεση των μετρήσεων μεταγενέστερων ετών με τη μέτρηση του έτους βάση, δηλαδή με μία διαδικασία ανάλογη αυτής η οποία εξετάζει την τάση των

διαφόρων λογαριασμών στις καταστάσεις κοινών μεγεθών. Η διακύμανση μπορεί να εξεταστεί είτε με τη μέτρηση της τυπικής απόκλισης του αριθμοδείκτη είτε με τη μέτρηση της διαφοράς μεταξύ της μέγιστης και της ελάχιστης τιμής του αριθμοδείκτη εξεφρασμένης ως ποσοστό της μέσης τιμής του.

Στις διαστρωματικές συγκρίσεις ο αριθμοδείκτης μιας επιχείρησης συγκρίνεται με αυτόν μιας άλλης από τον ίδιο κλάδο ή με κάποια μέτρηση η οποία θεωρείται αντιπροσωπευτική του κλάδου, όπως με το μέσο όρο ή με τη διάμεσο της κατανομής του αριθμοδείκτη για τον κλάδο. Οι αναλυτές, οι οποίοι εργάζονται για ορισμένες χρηματοοικονομικές επιχειρήσεις, όπως για παράδειγμα στις τράπεζες, έχουν ως βάση την εμπειρία τους για να δημιουργήσει αποδεκτά διαστήματα διακύμανσης των διαφόρων αριθμοδεικτών κατά κλάδο, δηλαδή διαστήματα μέσα στα οποία πρέπει να βρίσκεται η μέτρηση ενός αριθμοδείκτη μιας επιχείρησης από κάποιο συγκεκριμένο κλάδο.

Θα πρέπει να σημειωθεί, όμως, ότι δεν υπάρχουν θεωρητικά αποδεκτές μετρήσεις ή διαστήματα διακύμανσης των διαφόρων δεικτών και για αυτό το λόγο καταφεύγει κανείς στη διενέργεια συγκρίσεων για τη διαμόρφωση γνώμης σχετικά με το ύψος του αριθμοδείκτη και την έννοια που εκπροσωπεί.

Ένας σπουδαίος λόγος για την ευρεία χρήση των αριθμοδεικτών είναι ότι επιτρέπουν στον αναλυτή να απομακρύνει την επίδραση του παράγοντα 'μέγεθος' τόσο κατά τις διαστρωματικές όσο και κατά τις διαχρονικές συγκρίσεις. Η χρήση όμως αριθμοδεικτών για την απομάκρυνση του παράγοντα 'μέγεθος' βασίζεται στην υπόθεση ότι υπάρχει μία αυστηρά αναλογική σχέση μεταξύ αριθμητή και παρονομαστή του αριθμοδείκτη. Η αυστηρά καθορισμένη αναλογική σχέση μεταξύ αριθμητή και παρονομαστή του δείκτη αποκλείει την παρουσία των μη γραμμικών σχέσεων ή γραμμικών σχέσεων με σταθερά, γιατί δεν είναι αυστηρά αναλογικές.

Ενδιαφέρον χαρακτηριστικό των αριθμοδεικτών είναι ότι επιτρέπουν στον αναλυτή την εύκολη προσαρμογή των λογιστικών αριθμών που περιέχονται στον αριθμητή και τον παρονομαστή του κάθε αριθμοδείκτη έτσι ώστε να περιέχουν ποσά τα οποία δεν έχουν αναγνωριστεί από τη λογιστική του ιστορικού κόστους.

Τέτοιες προσαρμογές είναι αναγκαίες, αν ο αναλυτής έχει αξιόπιστες πληροφορίες ότι η τρέχουσα αξία στην αγορά των στοιχείων του ενεργητικού είναι κατά πολύ μεγαλύτερη από τη λογιστική τους αξία, οπότε υπάρχουν αποθεματικά τα οποία δεν εμφανίζονται στα ίδια κεφάλαια, τα λεγόμενα αφανή ή μυστικά αποθεματικά (secret reserves). Επίσης προσαρμογές στις λογιστικές αξίες που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό αριθμοδεικτών είναι αναγκαίες, όταν ορισμένα στοιχεία του ενεργητικού δεν έχουν καμμία αξία εάν πωληθούν, όπως οι συναλλαγματικές διαφορές από δάνεια για κτήση παγίων ή τα έξοδα ίδρυσης και οργάνωσης, ή αν έχουν μικρότερη ρευστοποιήσιμη αξία από τη λογιστική αξία, όπως εμπορεύματα τα οποία δεν έχουν πωληθεί για μια σειρά ετών.

Προσαρμογές ποσών τα οποία χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό αριθμοδεικτών απαιτούνται επίσης και στην περίπτωση υποχρεώσεων οι οποίες είναι εκτός του ισολογισμού.

Συχνά, προσαρμόζονται και τα αποτελέσματα χρήσης που περιέχονται σε αριθμοδείκτες για κέρδη και ζημιές που προκύπτουν από ασυνήθιστα γεγονότα, καθώς και από ενδεχόμενες ζημιές οι οποίες δεν έχουν αναγνωριστεί.

Μειονέκτημα των αριθμοδεικτών είναι αν η διοίκηση μιας επιχείρησης μπορεί να αναλάβει ενέργειες οι οποίες έχουν ως αποκλειστικό στόχο την επιρροή τους και την εμφάνιση μιας επιθυμητής εικόνας στους χρήστες των λογιστικών καταστάσεων. Οι χρηματοοικονομικές και επενδυτικές αποφάσεις της διοίκησης καθώς και οι λογιστικές μέθοδοι που έχουν επιλεγεί μπορούν να επηρεάσουν σε μεγάλο βαθμό τους αριθμοδείκτες.

Η αξιοπιστία όμως, των αριθμοδεικτών βασίζεται στη αξιοπιστία του συστήματος εσωτερικού ελέγχου, ενός τομέα ο οποίος εξετάζεται από τον εξωτερικό ελεγκτή.

Συνεπώς, οι αριθμοδείκτες των επιχειρήσεων οι οποίες δεν έχουν ελεγχθεί από εξωτερικούς ελεγκτές θα πρέπει να αντιμετωπίζονται με πνεύμα ιδιαίτερου σκεπτικισμού, καθώς μπορούν να έχουν προκύψει μετά από προσπάθεια ωραιοποίησης των λογιστικών αριθμών.

Το σπουδαιότερο ζήτημα στην ανάλυση ειδικά με αριθμοδείκτες, αλλά και γενικά με οποιοδήποτε άλλο μέσο, αποτελεί η ερμηνεία των δεικτών και η εξαγωγή συμπερασμάτων. Με βάση τα συμπεράσματα που εξάγονται η διοίκηση μιας επιχείρησης μπορεί να αναλάβει κάποιες ενέργειες οι οποίες μπορούν να επηρεάσουν τα μελλοντικά επίπεδα των αριθμοδεικτών. Ο αναλυτής θα πρέπει να προβλέψει την επίδραση διαφόρων ενεργειών της διοίκησης στα μελλοντικά επίπεδα των δεικτών και να εξάγει τα κατάλληλα συμπεράσματα, γεγονός το οποίο αποτελεί το σπουδαιότερο βήμα στην ανάλυση λογιστικών καταστάσεων.

ΣΗΜΑΣΙΟΛΟΓΙΑ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΩΝ ΚΑΙ ΚΛΑΣΜΑΤΑ ΤΡΕΧΟΥΣΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

1. ΓΕΝΙΚΗΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ

Η γενική ρευστότητα μας δείχνει την ισοροπία μεταξύ βραχυχρόνιων στοιχείων που συνθέτουν τον ισολογισμό, δηλαδή σε τι ποσοστό (%) οι βραχυχρόνιες απαιτήσεις που έχει μία επιχείρηση μπορούν να καλύψουν τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της (για αυτό καλείται ρευστότητα).

Κυκλοφορούν ενεργητικό + Διαθέσιμα

Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις

2. ΑΜΕΣΗ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑ

Η άμεση ρευστότητα μας δείχνει τη ρευστότητα ασφαλείας. Δηλαδή σε τι ποσοστό (%) μπορεί να ανταπεξέλθει η επιχείρηση ΑΜΕΣΑ στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της. ΑΜΕΣΑ σημαίνει σε τι ποσοστό (%) βρίσκεται το ταμείο, οι λογαριασμοί όψεως και όποιο άλλο στοιχείο του ενεργητικού άμεσα ρευστοποιήσιμο (επιταγές ολίγων ημερών) μπορούν να καλύψουν το σύνολο των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων. Όσο μεγαλύτερος ο δείκτης τόσο καλύτερα μπορεί να ανταπεξέλθει η επιχείρηση στις υποχρεώσεις της.

ΔιαθέσιμαΒραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις**3. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ****A) TACHYTHTA KYKΛOΦOPIAΣ AΠOΘEMATΩN**

Μας δείχνει το μέσο όρο των ημερών που τα αποθέματα μετατρέπονται σε πωλήσεις. Δείχνει αφενός την «φύση της επιχείρησης» και αφετέρου την ικανότητα της να μεγιστοποιεί την «παραγωγική διαδικασία – κύκλωμα» σε πρώτες ύλες. Οι πρώτες ύλες αφού μετατραπούν στο κατάλληλο εμπόρευμα μέσω της παραγωγικής διαδικασίας, αποθηκεύονται σε ειδικούς χώρους μέχρι τη στιγμή της πώλησης τους. Όσο μικρότερος ο δείκτης τόσο γρηγορότερη η πώληση των εμπορευμάτων.

$$\left(\frac{\text{Αποθέματα}}{\text{Πωλήσεις}} \right) \times 365 \text{ ημέρες}$$

B) TACHYTHTA EΙΣΠPAXEΨHΣ AΠAITHΣEΩN

Μας δείχνει το μέσο όρο των ημερών όπου οι απαιτήσεις της επιχείρησης δεν καλύπτονται λόγω της ανικανότητας των πελατών της για άμεση αποπληρωμή (πίστωση). Δείχνει δηλαδή την εικόνα της «πολιτικής πιστώσεων» που ακολουθεί η επιχείρηση προς τους πελάτες της. Όσο μικρότερος ο δείκτης τόσο μικρότερος ο αριθμός των πιστωτών της.

$$\left(\frac{\text{Απαιτήσεις}}{\text{Πωλήσεις}} \right) \times 365 \text{ ημέρες}$$

Γ) TACHYTHTA ΠΛHΡΩΜHΣ YΠOΧPΕΩΣEΩN

Η ταχύτητα πληρωμής υποχρεώσεων μας δείχνει σε πόσες μέρες κατά μέσο όρο οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις παραμένουν απλήρωτες. Δείχνει δηλαδή την εικόνα της (πολιτικής πληρωμών) που ακολουθεί η επιχείρηση προς τους προμηθευτές της (ή το αντίστροφο, την «τιμολογιακή πολιτική» των προμηθευτών προς την συγκεκριμένη επιχείρηση). Ο δείκτης κρίνεται σε σχέση με το δείκτη ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΕΙΣΠΡΑΞΗΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ και σε σχέση με την φύση της επιχείρησης.

$$\left(\frac{\text{Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις}}{\text{Πωλήσεις}} \right) \times 365 \text{ ημέρες}$$

Δ) ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗ ΤΑΧΥΤΗΤΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ

Η κυκλοφοριακή ταχύτητα του ενεργητικού μας δείχνει σε πόσες μέρες η επιχείρηση «ανακυκλώνει» - «αξιοποιεί» και «μετατρέπει» το σύνολο του ενεργητικού σε πωλήσεις. Δείχνει, δηλαδή την ικανότητα της επιχείρησης (επιχειρηματία) να αξιοποιεί στην μάχη της αγοράς με όλα τα εφόδια που διαθέτει, δηλαδή τα στοιχεία του ενεργητικού (πάγια, εγκαταστάσεις). Όσο μικρότερος ο δείκτης τόσο καλύτερος σε σύγκριση πάντα με τη φύση της επιχείρησης.

$$\left(\frac{365 \text{ ημέρες}}{\left(\frac{\text{Πωλήσεις}}{\text{Σύνολο ενεργητικού}} \right)} \right)$$

4.

ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑ

Η αποδοτικότητα μας δείχνει το ποσοστό (%) του μικτού περιθωρίου κέρδους με το οποίο πωλεί η επιχείρηση το παραγόμενο προϊόν, την εκμετάλλευση και τον

τρόπο που καθορίζει την τιμή του προϊόντος η επιχείρηση. Επίσης καταδεικνύει και έμμεσα την ένταση του ανταγωνισμού στην αγορά του προϊόντος. Τέλος όσο μεγαλύτερο το ποσοστό τόσο μεγαλύτερη η αποδοτικότητα της επιχείρησης.

$$\left(\frac{\text{Μεικτά Κέρδη}}{\text{Πωλήσεις}} \right) \times 100$$

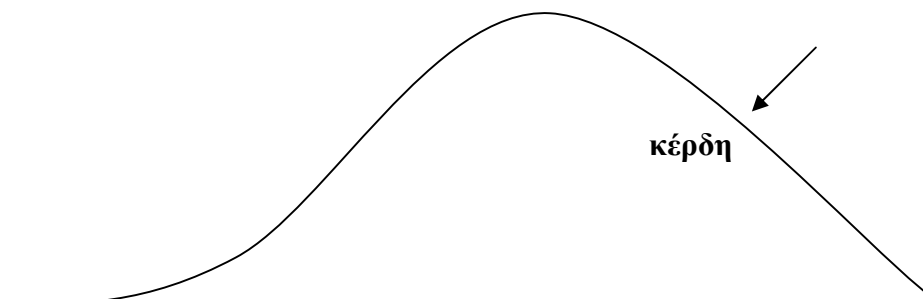
A)

ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ ΚΑΘΑΡΟΥ ΚΕΡΔΟΥΣ

Το περιθώριο του καθαρού κέρδους μας δείχνει το ποσοτό (%) με το οποίο πωλεί η επιχείρηση το παραγόμενο προϊόν. Ιδιαίτερα καταδεικνύει την ένταση του ανταγωνισμού στην αγορά του προϊόντος. Όσο μεγαλύτερο το ποσοστό τόσο μεγαλύτερο το καθαρό κέρδος.

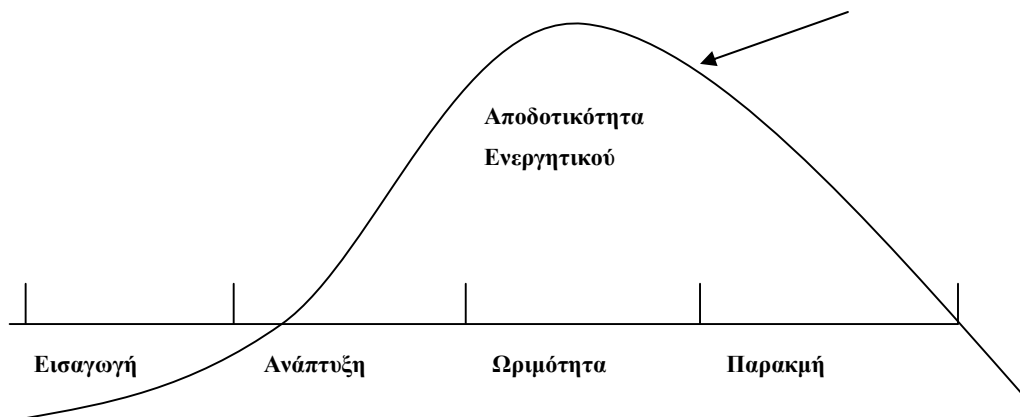
$$\left(\frac{\text{Καθαρά Κέρδη}}{\text{Πωλήσεις}} \right) \times 100$$

Σχεδιάγραμμα (3.1) Συμπεριφοράς Εσόδων & Κερδών

Σχειδιάγραμμα 3.1

Σχεδιάγραμμα 3.2

Το σχεδιάγραμμα παρουσιάζει τη συμπεριφορά των εσόδων, των κερδών, των επενδύσεων και της αποδοτικότητας του συνόλου του ενεργητικού σε διάφορες φάσεις του κύκλου ζωής ενός προϊόντος. Στις φάσεις της εισαγωγής και της ανάπτυξης, τα υψηλά έξοδα και οι χαμηλές πωλήσεις οδηγούν σε ζημίες και αρνητικές αποδοτικότητες. Στη φάση της ανάπτυξης, παρατηρείται αύξηση των πωλήσεων με υψηλότερους ρυθμούς αλλά και ταυτόχρονη αύξηση των εξόδων προώθησης των πωλήσεων, των αποσβέσεων και των αγορών παγίων για την αύξηση της παραγωγικής ικανότητας, με συνέπεια στην αύξηση της αποδοτικότητας του ενεργητικού να μην είναι τόσο ταχεία όσο η αύξηση των πωλήσεων.

Οικονομίες κλίμακας και καλύτερες γνώσεις παραγωγής των προϊόντων επηρεάζουν σε μεγάλο βαθμό την αποδοτικότητα του συνόλου του ενεργητικού στη φάση της ωριμότητας. Στη φάση της παρακμής, όμως, παρατηρείται μείωση των πωλήσεων, των επενδύσεων σε πάγια και της

αποδοτικότητας του ενεργητικού, η οποία οδηγεί σε εγκατάληψη της παραγωγής του προϊόντος.

Η ιδέα του κύκλου ζωής συνήθως ισχύει για ένα συγκεκριμένο προϊόν, οι δε επιχειρήσεις που επιβιώνουν έχουν μία σειρά από προϊόντα τα οποία βρίσκονται σε διάφορες φάσεις του κύκλου ζωής τους. Αναγνώριση της φάσης του κύκλου ζωής μιας επιχείρησης απαιτεί αναγνώριση της φάσης του κύκλου ζωής για την πλειονότητα των προϊόντων.

Σε ορισμένες περιπτώσεις, όμως, οι επιχειρήσεις παράγουν μόνο ένα προϊόν ή μία σειρά από ομογενή προϊόντα, όπως οι ξενοδοχειακές επιχειρήσεις, και είναι ευκολότερη η αναγνώριση της φάσης του κύκλου ζωής που βρίσκονται. Οι επιχειρήσεις αυτές καθώς και οι επιχειρήσεις παραγωγής και επεξεργασίας τροφίμων βρίσκονται σε φάση ωριμότητας.

Γενικά, η λειτουργική μόχλευση και η φάση του κύκλου ζωής των προϊόντων θεωρούνται οι σπουδαιότεροι καθοριστικοί παράγοντες της αποδοτικότητας του συνόλου του ενεργητικού στη διεθνή βιβλιογραφία.

B) ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

Η αποδοτικότητα των ίδιων κεφαλαίων μας δίνει το ποσοστό (%) του βαθμού αξιοποίησης των ίδιων κεφαλαίων, δηλαδή την ικανότητα να αξιοποιεί τα ίδια κεφάλαια (χρήματα των συνεταίρων) και να παράγει τα καθαρά κέρδη. Η αποδοτικότητα των ίδιων κεφαλαίων συγκρίνεται με το κόστος ευκαιρίας (π.χ. επιτόκιο καταθέσεων + μια προσαύξηση λόγω επιχειρησιακού ρίσκου) και συνεκτιμάται με την φύση της επιχείρησης (παγιοποίηση του ενεργητικού). Όσο μεγαλύτερο το ποσοστό τόσο καλύτερη η αξιοποίηση των κεφαλαίων.

$$\left(\frac{\text{Καθαρά κέρδη}}{\text{Ίδια κεφάλαια}} \right) \times 100$$

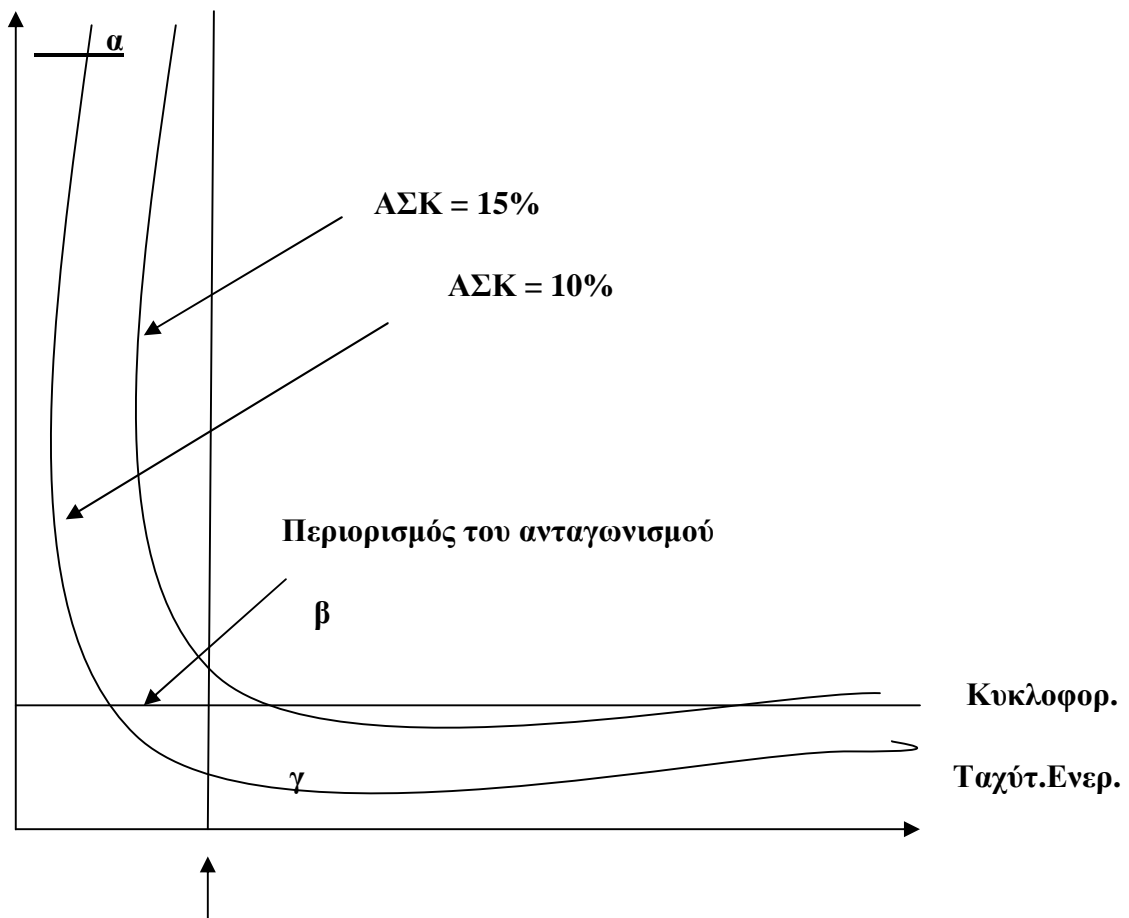
Γ) ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

Η αποδοτικότητα των συνολικών κεφαλαίων μας δείχνει το ποσοστό (%) αξιοποίησης τους, δηλαδή την ικανότητα του επιχειρηματία να αξιοποιεί τα συνολικά κεφάλαια (π.χ. χρήματα των συνεταίρων, δάνεια από τράπεζες, πίστωση από προμηθευτές κ.τ.λ) και να παράγει τα καθαρά κέρδη. Όσο μεγαλύτερο το ποσοστό τόσο μεγαλύτερη η αξιοποίηση των συνολικών κεφαλαίων.

$$\left(\frac{\left[\text{Καθαρά κέρδη} + \text{Τόκοι \& έξοδα δανείων} \right]}{\left[\text{(Παθητικό)} \chi 100 \right]} \right)$$

Σχεδιάγραμμα Ανάλυσης Αποδοτικότητας

Αποδοτικότητα Πωλήσεων

Περιορισμός παραγωγικής δυνατότητας

$$\left(\begin{array}{c} \text{ΑΣΚ=Αποδοτικότητα} \\ \\ \end{array} \right)$$

Σχεδιάγραμμα 3.3

Συνόλου Κεφαλαίου

Στο σχεδιάγραμμα παρουσιάζονται τρεις χαρακτηριστικές περιοχές στις οποίες μπορούν να ανήκουν οι επιχειρήσεις και στη συνέχεια αναφέρονται οι ενέργειες οι οποίες μπορούν να οδηγήσουν σε αύξηση της αποδοτικότητας του συνόλου των κεφαλαίων.

Η περιοχή α περιλαμβάνει επιχειρήσεις οι οποίες μπορούν να αυξήσουν την αποδοτικότητα του συνόλου των κεφαλαίων με αύξηση της αποδοτικότητας πωλήσεων.

Η περιοχή γ περιλαμβάνει επιχειρήσεις όπου η αύξηση της αποδοτικότητας μπορεί να επιτευχθεί με αύξηση της κυκλοφοριακής ταχύτητας του ενεργητικού.

Τέλος, η περιοχή β περιλαμβάνει επιχειρήσεις όπου η αύξηση της αποδοτικότητας είναι δυνατή τόσο με αύξηση της κυκλοφοριακής ταχύτητας του ενεργητικού όσο και με αύξηση της αποδοτικότητας των πωλήσεων.

Συνεπώς, η αναγνώριση της περιοχής που ανήκει μια οποιαδήποτε επιχείρηση θα υποδείξει και τις ενέργειες για την αύξηση της αποδοτικότητας του συνόλου των κεφαλαίων.

5.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Α) ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΗ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ

Η κεφαλαιακή διάρθρωση μας δίνει το ποσοστό (%) των ξένων κεφαλαίων (π.χ. δάνεια, προμηθευτές, πιστωτές) που αποτελούν τα ίδια κεφάλαια της επιχείρησης (συμμετοχή των μετόχων). Όσο μεγαλύτερο το ποσοστό τόσο μεγαλύτερη η σημασία της φύσης της επιχείρησης.

$$\left(\begin{array}{c} \text{Ίδια κεφάλαια} \\ \hline \end{array} \right)$$

Ξένα κεφάλαια X 100

B) ΔΑΝΕΙΑΚΗ ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΗ

Η δανειακή επιβάρυνση μας δίνει το ποσοστό (%) των ξένων κεφαλαίων (δάνεια, προμηθευτές, πιστωτές) σε σχέση με το σύνολο του παθητικού (υποχρεώσεις). Επίσης δείχνει το βαθμό εξάρτησης της επιχείρησης από ξένα κεφάλαια.

$$\left(\frac{\text{Ξένα Κεφάλαια}}{\text{Συνολικό παθητικό}} \right) \times 100$$

Γ) ΠΑΓΙΟΠΟΙΗΣΗ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ

Η παγιοποίηση του ενεργητικού μας δίνει το ποσοστό (%) των πάγιων εγκαταστάσεων (κτίρια, μηχανήματα, έπιπλα, εξοπλισμός) σε σχέση με το σύνολο του ενεργητικού (απαιτήσεις – περιουσία επιχείρησης). Ο δείκτης εκτιμάται σε σχέση με την φύση της επιχείρησης.

(Καθαρά πάγια)

(Σύνολο ενεργητικού) X 100

Δ) ΚΑΛΥΨΗ ΠΑΓΙΩΝ ΜΕ ΔΙΑΡΚΗ ΚΕΦΑΛΑΙΑ

Η κάλυψη των παγίων με διαρκή κεφάλαια μας δίνει το ποσοστό (%) που καλύπτουν και έχουν χρηματοδοτηθεί τα πάγια στοιχεία του ενεργητικού και όλα τα μακρά αποπληρωμής κεφάλαια του παθητικού (Ίδια κεφάλαια και Μέσο Μακροπρόθεσμα κεφάλαια). Το καλύτερο δυνατό ποσοστό για την κάλυψη των παγίων είναι πάνω από 100%.

(Ίδια κεφάλαια + Μέσο Μακροπρόθεσμα κεφάλαια)

(Πάγια Καθαρά) X 100

6.

ΛΟΙΠΟΙ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ

Α) «ΕΠΙΠΛΕΟΝ» ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΚΙΝΗΣΗΣ

(ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΟ)

Στο απαραίτητο κεφάλαιο κίνησης μας δίνεται το ανώτατο βραχυπρόθεσμο κεφάλαιο κίνησης (δάνειο) που πιθανόν χρειάζεται η επιχείρηση για την ομαλή λειτουργία της.

Εάν είναι αρνητικός ο αριθμός σημαίνει ότι το υφιστάμενο βραχυχρόνιο κεφάλαιο είναι παραπάνω από το κανονικό και η επιχείρηση πρέπει να αυξήσει ή τα ίδια τα κεφάλαια ή τα μακροπρόθεσμα κεφάλαια. Όσο μεγαλύτερος και θετικός είναι ο αριθμός (ΚΕ>ΒΥ) τόσο η επιχείρηση καλύπτει πιο άνετα τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της.

Κυκλοφορούν Ενεργητικό – Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις

ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

Υποχρέωση είναι κάθε οφειλή (χρέος) , είδος και υπηρεσία. Κύριο χαρακτηριστικό της είναι ότι η ικανοποίηση της συνεπάγεται μεταβίβαση οικονομικών πόρων π.χ. μετρητών από τον οφειλέτη στον πιστωτή.

Από λογιστική άποψη, μια οφειλή της επιχείρησης μπορεί να θεωρηθεί υποχρέωση και να αποτελέσει στοιχείο του παθητικού της εφόσον:

- Είναι αποτέλεσμα οικονομικής συναλλαγής (λογιστικού γεγονότος) που συνέβη στο παρελθόν και αφορά την επιχείρηση.
- Είναι νομικά αδύνατον για την επιχείρηση να αποφύγει την εξόφληση της.
- Είναι δυνατή η εξόφληση της με την καταβολή χρημάτων, τη μεταβίβαση πράγματος ή την παροχή υπηρεσιών στον πιστωτή (δανειστή).
- Υπόκειται σε μέτρηση με βάση τη νομισματική μονάδα.

Παράδειγμα ξενοδοχειακής μονάδας :

Η ξενοδοχειακή μονάδα ΔΔ αγόρασε εμπορεύματα από τον ΒΒ με πίστωση αντί 10.000 €. Η οφειλή προς τον ΒΒ είναι στοιχείο του παθητικού (υποχρέωση) της ΔΔ, γιατί α) είναι αποτέλεσμα συγκεκριμένου λογιστικού γεγονότος (αγορά εμπορευμάτων με πίστωση), β) είναι αναπόφευκτη η εξόφληση της, γ) πρόκειται να εξοφληθεί με την καταβολή μετρητών και δ) το ύψος της υπόκειται σε μέτρηση με βάση το ευρώ και ανέρχεται σε 10.000 €.

Σύμφωνα με τα συγκεκριμένα κριτήρια, δεν είναι υποχρεώσεις οι διάφορες δεσμεύσεις της επιχείρησης για μελλοντικές ενέργειες π.χ. δέσμευση της επιχείρησης να αγοράσει εμπορεύματα από συγκεκριμένο προμηθευτή ή να προσλάβει κάποιον υπάλληλο. Και αυτό γιατί δεν είναι απόρροια κάποιου λογιστικού γεγονότος. Θα γίνουν στοιχεία του παθητικού στην περίπτωση που η επιχείρηση αγοράσει τα εμπορεύματα με πίστωση ή απασχολήσει τον υπάλληλο.

Υποχρεώσεις προκύπτουν κυρίως από:

- Αγορά αγαθών με πίστωση
- Χρησιμοποίηση υπηρεσιών τρίτων με πίστωση

- Λήψη δανείων και χρηματικών διευκολύνσεων
- Ανακοίνωση πληρωμής μερίσματος
- Είσπραξη φόρων υπέρ του Δημοσίου και εισφορές υπέρ των ασφαλιστικών οργανισμών και ταμείων
- Πώληση αγαθών για λογαριασμό τρίτων
- Προείσπραξη εσόδων
- Είσπραξη προκαταβολών τρίτων

Η εξόφληση των περισσότερων από τις παραπάνω υποχρεώσεις συνεπάγεται εκροή μετρητών ή άλλων στοιχείων του ενεργητικού. Για παράδειγμα η εξόφληση των υποχρεώσεων για την αγορά αγαθών με πίστωση έως και την πώληση των αγαθών για λογαριασμό τρίτων επιτυγχάνεται με την καταβολή μετρητών στους τρίτους, ενώ αυτή των υποχρεώσεων ως προς την προείσπραξη εσόδων και την είσπραξη προκαταβολών τρίτων γίνεται με την παροχή της υπηρεσίας, την αξία της οποίας έχει προεισπράξει η επιχείρηση και με την παράδοση του πράγματος για την αγορά του οποίου ο πελάτης κατέβαλε τη σχετική προκαταβολή.

ΈΝΝΟΙΑ ΚΑΙ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ

Μια υποχρέωση θεωρείται βραχυπρόθεσμη όταν προσδοκείται ότι θα εξοφληθεί στη διάρκεια του συνήθους λειτουργικού κυκλώματος της επιχείρησης ή όταν εξοφληθεί σε διάστημα 12 μηνών από τη λήξη της παρούσας λογιστικής χρήσης, εφόσον αυτό είναι μεγαλύτερο από το διάστημα του λειτουργικού κυκλώματος.

Συγκεκριμένα βραχυπρόθεσμες είναι οι υποχρεώσεις που πηγάζουν κυρίως από αγορές μη κεφαλαιουχικών αγαθών με πίστωση, χρησιμοποίηση υπηρεσιών τρίτων με πίστωση, τραπεζικό δανεισμό, είσπραξη ΦΠΑ κ.α.

Εκτός από το χρόνο λήξης, υπάρχουν και άλλα χαρακτηριστικά που ορίζουν τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις, όπως:

- Το γενεσιουργό αίτιο

- Η ενσωμάτωση τους σε πιστωτικούς τίτλους
- Το νόμισμα στο οποίο είναι εξεφρασμένες
- Η ύπαρξη εμπράγματης εγγύησης υπέρ των πιστωτών

Από την άλλη οι υποχρεώσεις ταξινομούνται με βάση το πρώτο χαρακτηριστικό σε:

- Υποχρεώσεις από εμπορικές πιστώσεις (π.χ. πιστωτική αγορά αγαθών, χρησιμοποίηση υπηρεσιών τρίτων με πίστωση)
- Υποχρεώσεις από τραπεζικά δάνεια (π.χ. δάνεια για κεφάλαιο κίνησης)
- Υποχρεώσεις από διάφορες πιστώσεις (π.χ. χρηματικές διευκολύνσεις από τρίτους).

Οι υποχρεώσεις από εμπορικές πιστώσεις μπορεί να είναι ενσωματωμένες από πιστωτικούς τίτλους π.χ. μακροχρονολογημένες επιταγές, συναλλαγματικές και γραμμάτια. Οι υποχρεώσεις από πιστώσεις με ανοικτό λογαριασμό δεν είναι ενσωματωμένες σε τίτλους. Οι υποχρεώσεις μπορεί να αφορούν οφειλές σε ευρώ ή σε ξένο νόμισμα.

ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΩΝ ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ

Οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις έχουν μια πολύπλευρη και σημαντική ερμηνεία για κάθε επιχείρηση καθώς είναι οι μοναδικές πηγές κεφαλαίων κίνησης. Τα τελευταία χρησιμοποιούνται για την αγορά εμπορευμάτων, την παραγωγή και αποθήκευση προϊόντων, τη χορήγηση πιστώσεων σε πελάτες και την εξασφάλιση διαθεσίμων.

Άμεση και σημαντική είναι επίσης η επίδραση των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων στη διαμόρφωση της ρευστότητας. Η σχέση τους με το κυκλοφορούν ενεργητικό ορίζει την ικανότητα της επιχείρησης να ικανοποιεί εγκαίρως τις λήγουσες οφειλές της.

Το ύψος των υποχρεώσεων επιδρά επίσης στη διαμόρφωση της αποδοτικότητας του συνόλου των απασχολούμενων κεφαλαίων. Αυτό συμβαίνει γιατί η χρήση δανείων και πιστώσεων επιβαρύνει την επιχείρηση με το έξοδο του τόκου.

Οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις είναι ιδιαίτερα σημαντικές για τους τρίτους που συναλλάσσονται με την επιχείρηση ή έχουν επενδύσει σε αυτή. Επηρεάζουν καθοριστικά την απόδοση των επενδύσεων τους και τη διαμόρφωση του κινδύνου που αντιμετωπίζουν.

B) «ΑΝΩΤΑΤΟ» ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΚΙΝΗΣΗΣ

Είναι το ανώτατο (θεωρητικά) ποσό του κεφαλαίου κίνησης που μπορεί να οφείλει μια επιχείρηση προκειμένου να μπορεί να εξυπηρετήσει ομαλά (τόκοι) και ταμειακά (τραπεζικά) χωρίς να καθίστανται αυτοί ληξιπρόθεσμοι. Η ένδειξη του ποσού μας δείχνει το ανώτατο κεφάλαιο κίνησης όπου η επιχείρηση πληρώνει τους τόκους εξυπηρέτησης. Αν το ταμείο της επιχείρησης είναι μηδέν τότε συνεπάγεται πως θα έχει ζημιές ίσες με τις λογιστικές της αποσβέσεις. Επομένως η χρήση της είναι καθαρά λογιστική.

Καθαρά κέρδη+Τόκοι & Έξοδα Δανείων+Αποσβέσεις Χρήσης

Μέσο Επιτόκιο δανεισμού Χρήσης

Γ) ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ

Μέσω της καθαρής θέσης του ενεργητικού μας δίνεται η καθαρή αξία και η περυσιακή θέση της επιχείρησης, δηλαδή αν αξίζει η επιχείρηση υποθέτοντας ότι διαλύεται σήμερα. Η καθαρή θέση του ενεργητικού μας δείχνει πόσο σημαντικός είναι ο δείκτης για πιστωτές – προμηθευτές και τράπεζες και το αν υπάρχει αντίκρισμα ασφαλείας έναντι του πιστωτικού κινδύνου.

Πάγια–Μακροπρόθεσμες	Υποχρεώσεις+Επιπλέον	απαραίτητο	κεφάλαιο
κίνησης			

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ ΚΑΙ Η ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Τα αποτελέσματα χρήσης αποτελούν τη σπουδαιότερη διάσταση για τον καθορισμό της αποδοτικότητας μιας επιχείρησης. Με βάση τα αποτελέσματα χρήσης καθορίζεται η (χρηματιστηριακή) αξία της επιχείρησης, κρίνεται η ποιότητα του έργου το οποίο επιτελεί η διοίκηση και μπορούν να χορηγηθούν αμοιβές ανάλογες με την επίδοση των εργαζομένων. Οι χρήσεις αυτές της κατάστασης αποτελεσμάτων παρέχουν κίνητρα στη διοίκηση μιας επιχείρησης να επιδιώκει την επίτευξη υψηλών κερδών, γεγονός το οποίο μπορεί να παροτρύνει τη διοίκηση να καταφύγει σε ενέργειες και λογιστικές επιλογές οι οποίες δημιουργούν κέρδη χωρίς ανάλογη αύξηση των ταμειακών εισροών. Στις περιπτώσεις αυτές τίθεται θέμα ποιότητας των κερδών της τρέχουσας χρήσης η οποία επηρεάζει την ακριβέστερη πρόβλεψη των μελλοντικών κερδών και την ορθότερη αποτίμηση της επιχείρησης.

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ

Η κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης περιλαμβάνει, σύμφωνα με το Γενικό Λογιστικό Σχέδιο, δύο τμήματα: το αποτέλεσμα εκμετάλλευσης και το έκτακτο αποτέλεσμα. Το αποτέλεσμα εκμετάλλευσης, όμως, περιλαμβάνει το καθεαυτού αποτέλεσμα της εκμετάλλευσης στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης, και το χρηματοοικονομικό αποτέλεσμα. Το τελευταίο περιλαμβάνει τα έσοδα από συμμετοχές και χρεόγραφα, τα κέρδη ή τις ζημιές από πωλήσεις συμμετοχών και χρεογράφων, τους τόκους έξοδα και τις διαφορές από την αποτίμηση συμμετοχών και χρεογράφων στη χαμηλότερη τιμή μεταξύ τιμής κτήσης και τρέχουσας τιμής.

Ο διαχωρισμός του κατεξοχήν αποτελέσματος της εκμετάλλευσης από το χρηματοοικονομικό αποτέλεσμα είναι ιδιαίτερα απαραίτητος για το χρηματοοικονομικό αναλυτή, καθώς οι επιχειρήσεις μπορούν να επηρεάσουν το χρηματοοικονομικό αποτέλεσμα με την πώληση, για παράδειγμα, συμμετοχών και χρεογράφων σε τιμές οι οποίες διαφέρουν από το κόστος κτήσης τους, επηρεάζοντας έτσι το ολικό αποτέλεσμα της εκμετάλλευσης και τα καθαρά αποτελέσματα της χρήσης.

Στο αποτέλεσμα της εκμετάλλευσης, δηλαδή το κατεξοχήν λειτουργικό αποτέλεσμα, θα πρέπει επίσης να περιληφθούν από έναν αναλυτή και ορισμένοι λογαριασμοί οι οποίοι εμφανίζονται, σύμφωνα με το Γενικό Λογιστικό Σχέδιο, στο έκτακτο αποτέλεσμα. Οι λογαριασμοί αυτοί είτε έχουν άμεση σχέση με τις λειτουργικές δραστηριότητες μιας επιχείρησης, όπως οι συναλλαγματικές διαφορές και οι προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις, είτε δεν αντιπροσωπεύουν έκτακτα γεγονότα τα οποία συμβαίνουν συχνά και είναι άμεσα συνδεδεμένα με τη λειτουργία της επιχείρησης, όπως τα κέρδη ή οι ζημιές από πωλήσεις παγίων.

Μόνο τα κέρδη ή οι ζημιές που προκύπτουν από γεγονότα τα οποία συμβαίνουν σπάνια και τα οποία δεν σχετίζονται με τις λειτουργικές δραστηριότητες μιας επιχείρησης, όπως οι ζημιές από μια φυσική καταστροφή, θα πρέπει να θεωρούνται έκτακτα.

ΔΙΑΘΕΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

Η διάθεση των κερδών σε μια ανώνυμη εταιρεία είναι μια πολύπλοκη και σύνθετη διαδικασία. Πρέπει πρώτα να προσδιορισθεί το μέγεθος των αποτελεσμάτων προς διάθεση και κατόπιν να γίνει η διάθεση τους.

ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΠΡΟΣ ΔΙΑΘΕΣΗ

Τα ακόλουθα στοιχεία συνθέτουν τα αποτελέσματα προς διάθεση:

- Τα καθαρά κέρδη (ζημίες) της χρήσης
- Τα καθαρά κέρδη (ζημίες) προηγούμενων χρήσεων
- Οι διαφορές που προέρχονται από το φορολογικό έλεγχο των βιβλίων προηγούμενων χρήσεων
- Τα αποθεματικά που πρόκειται να διατεθούν στην παρούσα χρήση ύστερα από σχετική απόφαση της γενικής συνέλευσης των μετόχων
- Οι φόροι που δεν είναι ενσωματωμένοι στο λειτουργικό κόστος π.χ. φόρος ακίνητης περιουσίας
- Ο φόρος επί των φορολογητέων κερδών (εισοδήματος) της παρούσας χρήσης

Όλα τα παραπάνω στοιχεία είναι καταχωρημένα στους αντίστοιχους λογαριασμούς, εκτός από το φόρο εισοδήματος της παρούσας χρήσης. Για να υπολογισθεί το ποσό του φόρου, χρειάζεται να προσδιορισθεί το φορολογητέο εισόδημα (φορολογητέα κέρδη) και να εφαρμοσθεί σ' αυτό ο σωστός φορολογικός συντελεστής.

Τα φορολογητέα κέρδη υπολογίζονται ως το αλγεβρικό άθροισμα:

- Των αναμορφωμένων καθαρών κερδών της χρήσης και
- Των ζημιών προηγούμενων χρήσεων

Διευκρινίζεται ότι τα κέρδη προηγούμενων χρήσεων δεν αποτελούν στοιχείο των φορολογητέων κερδών γιατί έχουν ήδη φορολογηθεί.

Τα κέρδη της χρήσης (ζημίες) πρέπει να αναμορφωθούν γιατί περιέχουν

- Έσοδα και κέρδη που δεν φορολογούνται ή φορολογούνται με μειωμένο φορολογικό συντελεστή π.χ. τόκοι από καταθέσεις και
- Έξοδα και ζημιές που δεν αναγνωρίζει η φορολογική νομοθεσία π.χ. πρόστιμα. Η αναμόρφωση τους γίνεται σύμφωνα με όσα ορίζει η εκάστοτε ισχύουσα φορολογική νομοθεσία.

Εάν από τα αναμορφωμένα κέρδη της χρήσης αφαιρεθεί το ποσό των ζημιών από προηγούμενες χρήσεις, η διαφορά απεικονίζει το ζητούμενο φορολογητέο εισόδημα. Στο εισόδημα αυτό εφαρμόζεται ο ισχύων φορολογικός συντελεστής και το αποτέλεσμα υποδηλώνει το ποσό του φόρου εισοδήματος της χρήσης, το οποίο και καταχωρείται στα φορολογητέα κέρδη.

Προκειμένου το υπόλοιπο του λογαριασμού να δείξει το ύψος των κερδών προς διάθεση πρέπει να ενημερωθεί και με τα υπόλοιπα αποτελέσματα. Έτσι, μεταφέρονται στους αναλυτικούς λογαριασμούς τα εξής:

- Το πιστωτικό (χρεωστικό) υπόλοιπο, μεταφέρεται στα καθαρά αποτελέσματα χρήσεως και έπειτα στα καθαρά κέρδη χρήσεως
- Το πιστωτικό υπόλοιπο του λογαριασμού, μεταφέρεται στο υπόλοιπο των κερδών και έπειτα στα υπόλοιπα των κερδών προηγούμενης χρήσεως
- Το χρεωστικό υπόλοιπο του λογαριασμού, μεταφέρεται στο υπόλοιπο των ζημιών χρήσεως και έπειτα στο υπόλοιπο ζημιών προηγούμενων χρήσεων
- Το χρεωστικό υπόλοιπο του λογαριασμού μεταφέρεται στις διαφορές φορολογικού ελέγχου προηγούμενων χρήσεων
- Το χρεωστικό υπόλοιπο του λογαριασμού μεταφέρεται στους λοιπούς μη ενσωματωμένους φόρους του λειτουργικού κόστους
- Το πιστωτικό υπόλοιπο του λογαριασμού, μεταφέρεται στους λογαριασμούς αποθεματικών προς διάθεση

Αν από το συμψηφισμό των υπολοίπων των λογαριασμών, προκύψει χρεωστική διαφορά, αυτή καταχωρείται στο λογαριασμό ζημιές εις νέο. Επειδή δεν υπάρχει αποτέλεσμα προς διανομή, ο λογαριασμός κλείνει με τη χρέωση του λογαριασμού υπολοίπου ζημιών χρήσεως.

Εάν όμως η διαφορά που προκύπτει είναι πιστωτική, τότε καταχωρείται στην πίστωση του λογαριασμού κέρδη προς διάθεση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΔΙΑΘΕΣΗ ΚΑΘΑΡΩΝ ΚΕΡΔΩΝ

Οι ανώνυμες εταιρείες δεν διανέμουν τα κέρδη τους κατά βούληση, καθώς ο νομοθέτης έχει θεσπίσει αυστηρούς περιορισμούς που αποσκοπούν στο να ελαχιστοποιηθεί ο κίνδυνος α) να διανεμηθούν στους μετόχους τα ίδια κεφάλαια της εταιρείας μέσω μερισμάτων και β) να διατεθεί μη ικανοποιητικό ποσοστό από τα κέρδη της χρήσης στους μετόχους.

Οι σχετικοί περιορισμοί είναι οι εξής:

- Δεν διανέμονται κέρδη στους μετόχους εφόσον το σύνολο των ίδιων κεφαλαίων της εταιρείας είναι ή θα γίνει μετά τη διανομή των κερδών, μικρότερο από το άθροισμα του καταβλημένου μετοχικού κεφαλαίου και των αποθεματικών των οποίων η διανομή δεν επιτρέπεται από το νόμο ή το καταστατικό της εταιρείας.
- Δεν διανέμονται κέρδη εάν το αναπόσβεστο μέρος των εξόδων πολυετούς απόσβεσης δεν καλύπτεται από τα προαιρετικά αποθεματικά και τα κέρδη εις νέο.
- Το σύνολο των κερδών που διανέμονται στους μετόχους δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερο από τα κέρδη προς διάθεση της χρήσης μειωμένα κατά το ποσό που παρακρατείται για το τακτικό αποθεματικό.
- Το ποσό του πρώτου μερίσματος πρέπει να είναι ίσο τουλάχιστο με το 6% του καταβλημένου μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας. Επιπλέον δεν μπορεί να είναι μικρότερο από το 35% των καθαρών κερδών που παρακρατούνται για το σχηματισμό του τακτικού αποθεματικού.

Τα κέρδη που απεικονίζει το πιστωτικό υπόλοιπο διανέμονται ως εξής:

- Για το σχηματισμό ή αύξηση του τακτικού αποθεματικού
- Για μερίσματα στους μετόχους
- Για το σχηματισμό ή αύξηση των:

- Αποθεματικών καταστατικού

- Ειδικών και έκτακτων αποθεματικών

- Αφορολογήτων αποθεματικών

- Αποθεματικών που προορίζονται για αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου

- Για αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου με κεφαλαιοποίηση μερισμάτων
- Για αμοιβές μελών του Διοικητικού Συμβουλίου

Το αδιάθετο μέρος των κερδών εμφανίζεται στην πίστωση του λογαριασμού: Ως υπόλοιπο κερδών εις νέο.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑΚΗΣ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΔΙΑΘΕΣΗΣ ΤΩΝ ΚΕΡΔΩΝ

	Χ	Π
Κέρδη προς διάθεση	<i>XXX</i>	
Τακτικό αποθεματικό		<i>XXX</i>
Έκτακτα αποθεματικά		<i>XXX</i>
Αφορολόγητα αποθεματικά ειδικών διατάξεων νόμων		<i>XXX</i>
Μερίσματα πληρωτέα		<i>XXX</i>
Δικαιούχοι αμοιβών		<i>XXX</i>
Υπόλοιπο κερδών εις νέο		<i>XXX</i>

Πίνακας 5.1

ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ

Τα κέρδη της χρήσης ανήκουν στους μετόχους και είναι αυτά που αποφασίζουν για το ποσό που θα τους διανεμηθεί ή δε θα διανεμηθεί και θα παραμείνει στην εταιρεία. Τα αδιανέμητα κέρδη αποτελούν τα αποθεματικά.

Αποθεματικά σχηματίζονται για να ενισχυθεί η καθαρή θέση της εταιρικής επιχείρησης, να βελτιωθεί ηπιστοληπτική της ικανότητα και να χρηματοδοτηθούν τα επενδυτικά της προγράμματα. Σχηματίζονται επίσης για να διανεμηθούν ως μερίσματα, στην περίπτωση που τα μελλοντικά κέρδη και κατ' επέκταση τα μερίσματα δεν είναι ικανοποιητικά.

Στη χώρα μας, ο νόμος 2190, το ΓΛΣ και αρκετοί συγγραφείς θεωρούν ως στοιχεία των αποθεματικών:

- Τη διαφορά από την έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο και
- Τις διαφορές από την τιμαριθμική αναπροσαρμογή στοιχείων του ενεργητικού.

Ο νομοθέτης θεωρεί τη διαφορά από την έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο ως αποθεματικό γιατί έχει ορίσει ότι το μετοχικό κεφάλαιο είναι το χρηματικό ποσό που αντιπροσωπεύει η ονομαστική αξία όλων των μετοχών και όχι αυτό που έχουν εισφέρει οι μέτοχοι. Αυτή η άποψη δεν ευσταθεί, γιατί η υπέρ το άρτιο διαφορά προέρχεται από εξωτερική πηγή κεφαλαίων (μετόχους) και όχι από εσωτερική (παρακράτηση κερδών). Επίσης οι διαφορές από την τιμαριθμική αναπροσαρμογή δεν είναι αποθεματικά αλλά αποτέλεσμα μιας λογιστικής διόρθωσης του κόστους των στοιχείων του ενεργητικού.

Τα αποθεματικά διακρίνονται σε:

- Τακτικά και έκτακτα, με κριτήριο την περιοδικότητα του σχηματισμού τους,
- Υποχρετικά και προαιρετικά, με βάση το αίτιο του σχηματισμού τους,
- Γενικού σκοπού και ειδικού σκοπού, με κριτήριο τον προορισμό τους,

- Φορολογημένα και αφορολόγητα, με κριτήριο τη φορολόγηση τους.

Για την καλύτερη παρουσίαση των λογιστικών θεμάτων για το σχηματισμό και τη χρησιμοποίηση των αποθεματικών, αυτά διαχωρίζονται σε υποχρεωτικά και προαιρετικά.

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ

Ο νόμος 2190 υποχρεώνει τις ανώνυμες εταιρείες να σχηματίζουν τακτικό αποθεματικό για κάλυψη ζημιών χρήσης. Οι ίδιες εταιρείες μπορεί να υποχρεώνονται από τους όρους του καταστατικού τους να σχηματίζουν αποθεματικά, τα οποία είναι γνωστά ως αποθεματικά καταστατικού.

Α) ΤΑΚΤΙΚΑ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ

Οι ανώνυμες εταιρείες σχηματίζουν τακτικά αποθεματικά κρατώντας κάθε χρόνο το 5% των καθαρών κερδών τους. Η υποχρέωση αυτή είναι αναγκαστικής εφαρμογής και παύει να ισχύει όταν το αποθεματικό φθάσει να είναι ίσο τουλάχιστο με το (1/3) του μετοχικού κεφαλαίου.

Τα καθαρά κέρδη, στα οποία εφαρμόζεται ο συντελεστής 5% είναι ίσα με το αλγεβρικό άθροισμα των εξής στοιχείων:

- Αποτελέσματα της χρήσης
- Ζημιές προηγούμενων χρήσεων
- Θετικές ή αρνητικές διαφορές του φορολογικού ελέγχου των ιδίων προηγούμενων χρήσεων
- Φόρος εισοδήματος
- Διάφοροι φόροι που δεν ενσωματώνονται στο λειτουργικό κόστος της επιχείρησης.

Στα καθαρά κέρδη της χρήσης δε συνυπολογίζονται τα κέρδη προηγούμενων χρήσεων, γιατί έχει ήδη κρατηθεί από αυτά ποσοστό 5% για το σχηματισμό του τακτικού αποθεματικού.

Από λογιστική άποψη, ο σχηματισμός και η χρησιμοποίηση του τακτικού αποθεματικού δεν παρουσιάζουν κάποια ιδιαιτερότητα.

B) ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟΥ

Τα συγκεκριμένα αποθεματικά σχηματίζονται με την κράτηση μέρους από τα καθαρά κέρδη, που απομένουν μετά το σχηματισμό του τακτικού αποθεματικού. Το ποσοστό των κερδών που παρακρατείται καθώς και ο προορισμός των αποθεματικών ορίζονται από το καταστατικό. Τα σχηματισμένα αποθεματικά καταχωρούνται στην πίστωση του λογαριασμού – Αποθεματικά καταστατικού.

ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΑ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ

Προαιρετικά είναι τα αποθεματικά, ο σχηματισμός των οποίων δεν επιβάλλεται από το νόμο ή το καταστατικό της εταιρείας. Σχηματίζονται με απόφαση της γενικής συνέλευσης των μετόχων και διακρίνονται σε ειδικά, έκτακτα και αφορολόγητα. Καταχωρούνται δε, στην πίστωση των λογαριασμών:

- 1) Ειδικά αποθεματικά
- 2) Έκτακτα αποθεματικά
- 3) Αφορολόγητα αποθεματικά ειδικών διατάξεων νόμων με χρέωση του λογαριασμού – κέρδη προς διάθεση

A) ΕΙΔΙΚΑ ΚΑΙ ΕΚΤΑΚΤΑ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ

Τα αποθεματικά αυτά χρησιμοποιούνται για συγκεκριμένο σκοπό για τον οποίο έχουν σχηματισθεί. Είναι δυνατό όμως να χρησιμοποιηθούν και για άλλους σκοπούς, τους οποίους καθορίζει η γενική συνέλευση των μετόχων με μεταγενέστερη απόφαση της. Τέτοιοι σκοποί μπορεί να είναι η χρηματοδότηση επενδυτικών προγραμμάτων, η κάλυψη εξόδων μετεγκατάστασης της εταιρείας, η κάλυψη ζημιών από χρεόγραφα ή συμμετοχές, η διανομή μερισμάτων, η απόσβεση του μετοχικού κεφαλαίου.

Πρέπει να επισημανθεί ότι στην περίπτωση που χρησιμοποιούνται αποθεματικά για κτήση στοιχείων του ενεργητικού, το ύψος τους δεν μεταβάλλεται. Αυτό συμβαίνει γιατί τα κεφάλαια που αντιπροσωπεύουν τα εν λόγω αποθεματικά έχουν ήδη επενδυθεί σε στοιχεία του ενεργητικού, δηλαδή έχουν ήδη χρησιμοποιηθεί.

Κάτι παρόμοιο δεν παρατηρείται όταν τα αποθεματικά χρησιμοποιούνται για αύξηση ή απόσβεση του μετοχικού κεφαλαίου ή για διανομή μερισμάτων. Τότε ο λογαριασμός του αποθεματικού μειώνεται ισόποσα γιατί το αποθεματικό μετασχηματίζεται σε μετοχικό κεφάλαιο ή αποδίδεται στους μετόχους.

B) ΑΦΟΡΟΛΟΓΗΤΑ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ

Το κράτος στην προσπάθεια του να ενισχύσει την ανάπτυξη των οικονομικά υποβαθμισμένων περιοχών της χώρας, έχει θεσπίσει διάφορα οικονομικά κίνητρα, τα οποία διευκολύνουν την εγκατάσταση και λειτουργία των νέων επιχειρήσεων ή τον εκσυγχρονισμό των υπαρχόντων. Ένα από τα καθοριστικά κίνητρα είναι και η φορολογική απαλλαγή των αποθεματικών.

Τα αποθεματικά χρησιμοποιούνται για το σκοπό για τον οποίο σχηματίζονται και τον οποίο αναφέρει ο σχετικός αναπτυξιακός ή φορολογικός νόμος.

Εννοείται ότι εάν ποτέ διανεμηθούν, ύστερα από σχετική και νομότυπη απόφαση της γενικής συνέλευσης των μετόχων, θα πρέπει να φορολογηθούν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

Η ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΕΣΟΔΩΝ

Έσοδα είναι οι εισροές ή αυξήσεις του ενεργητικού κατά τη διάρκεια μιας περιόδου οι οποίες προκύπτουν από την παράδοση προϊόντων, την παροχή υπηρεσιών ή την επιτέλεση άλλων δραστηριοτήτων οι οποίες αποτελούν τις κατεξοχήν και διαρκείς λειτουργικές δραστηριότητες μιας επιχείρησης.

Τα έσοδα αναγνωρίζονται, δηλαδή περιλαμβάνονται στους λογαριασμούς και τις λογιστικές καταστάσεις μιας επιχείρησης, όταν έχουν πραγματοποιηθεί ή «κερδιθεί». Τα έσοδα θεωρούνται ότι έχουν πραγματοποιηθεί, όταν τα προϊόντα ή οι υπηρεσίες ανταλλάσσονται αντί χρημάτων ή ενεργητικών στοιχείων τα οποία μπορούν να μετατραπούν σε καθορισμένα ποσά χρημάτων, όπως συμβαίνει με τις διάφορες μορφές απαιτήσεων. Τα έσοδα θεωρούνται ότι έχουν «κερδιθεί», όταν η επιχείρηση έχει φέρει εις πέρας αυτό το οποίο πρέπει να κάνει για να δικαιούται τα οφέλη που αντιπροσωπεύουν τα έσοδα. Οι δύο αυτές προϋποθέσεις συνήθως ικανοποιούνται τη στιγμή πώλησης, δηλαδή παράδοσης του προϊόντος ή παροχής της υπηρεσίας στον αγοραστή, οι υπεύθυνοι, όμως, μιας επιχείρησης έχουν πάντα τη σχετική ευχέρεια καθορισμού της στιγμής πώλησης των προϊόντων ή παροχής των υπηρεσιών.

Στις περιπτώσεις δε, που η πώληση συνοδεύεται από κάποια εγγύηση καλής λειτουργίας του προϊόντος, και η οποία πολύ πιθανό θα δημιουργήσει μελλοντικά έξοδα στον πωλητή, τότε απαιτείται και η διενέργεια της σχετικής πρόβλεψης για τα πιθανά μελλοντικά έξοδα.

Όταν έχουν εισπραχτεί χρήματα πριν την παράδοση του προϊόντος ή την παροχή της υπηρεσίας, όπως συμβαίνει στην περίπτωση των συνδρομών σε περιοδικά, τότε η επιχείρηση που πωλεί το προϊόν δε δικαιούται να αναγνωρίσει έσοδα, γιατί δεν έχει φέρει εις πέρας αυτό το οποίο πρέπει να κάνει, δηλαδή την παράδοση του προϊόντος ή την παροχή της υπηρεσίας. Πριν την παράδοση του προϊόντος ή την παροχή της υπηρεσίας, θα πρέπει να παρουσιατεί στον ισολογισμό η σχετική υποχρέωση ως προεισπραχθέν έσοδο.

Η αναγνώριση εσόδων και εξόδων στο τέλος κάθε χρήσης, γίνεται με τη γνωστή μέθοδο του ποσοστού περάτωσης. Αντίθετα, η μέθοδος ολικής περάτωσης αναγνωρίζει έσοδα και έξοδα μόνο στη χρήση που έρχεται εις πέρας ένα έργο σε μια επιχείρηση.

Η ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΕΞΟΔΩΝ

Έξοδα είναι οι εκροές ή οι αναλώσεις στοιχείων του ενεργητικού ή η δημιουργία υποχρεώσεων κατά τη διάρκεια μιας περιόδου οι οποίες προκύπτουν από την παράδοση προϊόντων, την παροχή υπηρεσιών ή την επιτέλεση άλλων δραστηριοτήτων οι οποίες αποτελούν τις κατεξοχήν και διαρκείς λειτουργικές δραστηριότητες μιας επιχείρησης.

Τα έξοδα αναγνωρίζονται μέσα σε κάθε λογιστική χρήση σύμφωνα με την αρχή της συσχέτισης εσόδων και εξόδων. Η αρχή αυτή απαιτεί πρώτα την αναγνώριση των εσόδων μιας χρήσης, σύμφωνα με τη σχετική αρχή αναγνώρισης εσόδων, και στη συνέχεια την αναγνώριση εξόδων τα οποία θεωρούνται αναγκαία για τη δημιουργία αυτών των εσόδων. Βασικό στοιχείο της αρχής συσχέτισης εσόδων και εξόδων είναι ότι σε κάθε χρήση μια επιχείρηση αναγνωρίζει έσοδα και αναλώνει στοιχεία του ενεργητικού, χρησιμοποιεί υπηρεσίες ή δημιουργεί υποχρεώσεις.

Το κόστος αυτών των ενεργητικών στοιχείων και υπηρεσιών που αναλώνονται ή των υποχρεώσεων που δημιουργούνται αναγνωρίζεται ως έξοδο στην ίδια χρήση που τα έσοδα, τα οποία παρήχθησαν από τη διενέργεια των σχετικών εξόδων, επίσης αναγνωρίζονται.

Οι βασικές κατηγορίες εξόδων για τις οποίες παρέχονται συνοπτικές πληροφορίες στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης είναι οι εξής:

Το κόστος Πωληθέντων το οποίο για μια εμπορική επιχείρηση καθορίζεται από: το κόστος του αρχικού αποθέματος εμπορευμάτων συν το κόστος των αγορών μείον το κόστος του τελικού αποθέματος.

Ο επιμερισμός αυτός των γενικών εξόδων σημαίνει βέβαια ότι και τα αποθέματα έτοιμων προϊόντων, τα οποία εμφανίζονται στον ισολογισμό, επίσης περιλαμβάνουν μέρος αυτών των εξόδων, δηλαδή το μέρος των γενικών εξόδων που αντιστοιχεί στις μονάδες οι οποίες παραμένουν στο τελικό απόθεμα «κεφαλαιοποιείται».

Τα έξοδα της διοικητικής λειτουργίας, τα οποία περιλαμβάνουν τις αμοιβές και τα έξοδα προσωπικού, τις αμοιβές τρίτων, τις παροχές τρίτων, τους φόρους και τα τέλη, τα αναλωθέντα υλικά και τις αποσβέσεις πάγιων ενεργητικών που χρησιμοποιεί η διοίκηση, αποτελούν μια άλλη κατηγορία εξόδων τα οποία εμφανίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης. Ένα ερώτημα το οποίο πρέπει να απασχολεί κάθε αναλυτή όταν κρίνει την ποιότητα της διοίκησης μιας επιχείρησης είναι η αναγκαιότητα διεξαγωγής όλων των εξόδων διοίκησης και συνεισφοράς τους στη δημιουργία κερδών. Ένα υψηλό μέγεθος εξόδων διοίκησης δε συνεπάγεται κατά ανάγκη αποτελεσματική διοίκηση, καθώς μπορεί να είναι ενδεικτικό υπερβολών ή αδυναμίας της διοίκησης να ελέγχει αυτά τα έξοδα.

Τα έξοδα έρευνας και ανάπτυξης, τα οποία εμφανίζονται στα αποτελέσματα χρήσης, περιλαμβάνουν έξοδα τα οποία συμβαίνουν κατά τη διάρκεια ερευνητικών δραστηριοτήτων καθώς και δραστηριοτήτων που έχουν σχέση με την εφαρμογή των ερευνητικών ευρημάτων από τα οποία δεν αναμένονται μακροχρόνια οφέλη.

Τα έξοδα έρευνας και ανάπτυξης, όμως, τα οποία αναμένεται να αποφέρουν μακροχρόνια οφέλη εμφανίζονται στον ισολογισμό ως έξοδα πολυετούς απόσβεσης και μπορούν να αποσβεστούν εξ ολοκλήρου το έτος πραγματοποίησης τους είτε κατά τη διάρκεια μιας περιόδου ετών, συνήθως πέντε κατά το Γενικό Λογιστικό Σχέδιο.

Ο διαχωρισμός των εξόδων έρευνας και ανάπτυξης σε αυτά που πρόκειται να αποφέρουν μελλοντικά οφέλη, και επομένως εμφανίζονται στον ισολογισμό, και σε αυτά από τα οποία δεν αναμένονται οφέλη περνούν μέσα από τα αποτελέσματα χρήσης, άρα επιτρέπει στη διοίκηση μιας επιχείρησης να επηρεάσει εύκολα τα κέρδη, καθώς μόνον αυτή γνωρίζει αν θα προκύψουν μελλοντικά οφέλη. Το Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο Νο.9 έχει σημαντικά περιορίσει αυτήν την τακτική και απαιτεί όλα τα έξοδα έρευνας να περνούν από τα αποτελέσματα χρήσης, ενώ από

τα έξοδα ανάπτυξης να εμφανίζονται στον ισολογισμό μόνο όσα ικανοποιούν τα κριτήρια που αποδεικνύουν με βεβαιότητα ότι θα προκύψουν μελλοντικά οικονομικά οφέλη. Η πλέον συντηρητική μέθοδος ακολουθείται, βέβαια, από το Statement of Financial Accounting Standards No2, το οποίο απαιτεί όλα τα έξοδα έρευνας και ανάπτυξης να περνούν μέσα από την κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης. Ο χειρισμός αυτός των εξόδων έρευνας και ανάπτυξης στηρίζεται στη δυσκολία συσχέτισης τους με τα μελλοντικά οικονομικά οφέλη που προκύπτουν από την έρευνα καθώς και την αδυναμία μέτρησης των μελλοντικών μεγεθών.

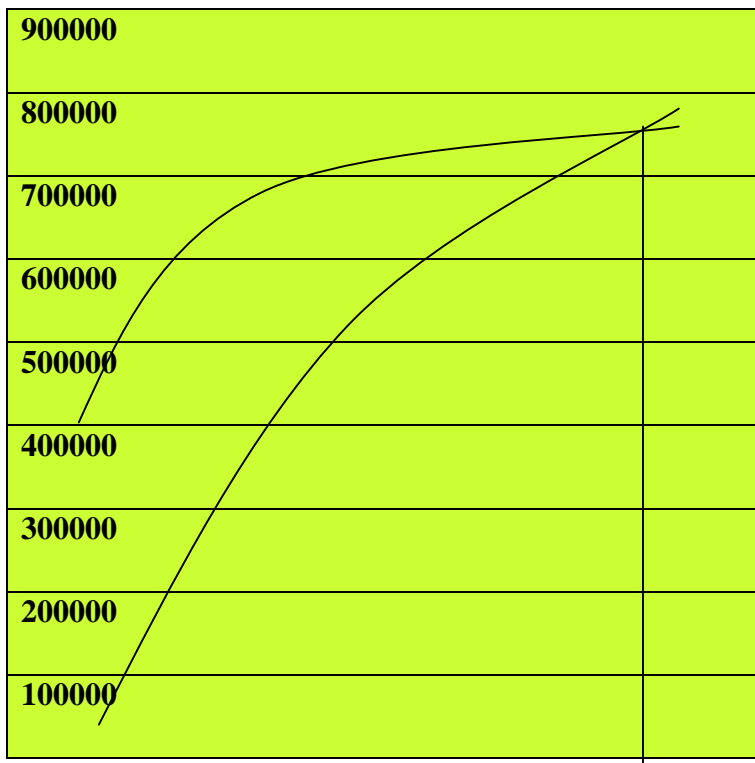
Τα έξοδα διάθεσης, κατά το Γενικό Λογιστικό Σχέδιο διακρίνονται σε δύο κατηγορίες: σε άμεσα και έμμεσα. Τα άμεσα έξοδα πωλήσεων είναι καθοριστικά του κόστους πωληθέντων και του μικτού κέρδους, ενώ τα έμμεσα καθορίζουν τα αποτελέσματα της χρήσης σύμφωνα με το Γενικό Λογιστικό Σχέδιο. Η διάκριση αυτή των εξόδων διάθεσης σε δύο κατηγορίες καθώς και η ευχέρεια που παρέχεται στη διοίκηση να επιλέγει κατηγορία για ορισμένα ουσιώδη ποσά δυσχεραίνει τις διαχρονικές συγκρίσεις των σχετικών λογαριασμών καθώς και τη συναγωγή συμπερασμάτων σχετικά με τα ακριβή ποσά που διατίθενται για την προώθηση των πωλήσεων

ΑΝΑΛΟΓΙΑ ΕΣΟΔΩΝ – ΕΞΟΔΩΝ

Η αναλογία εσόδων – εξόδων είναι το κλάσμα των προεξοφλημένων συνολικών εσόδων προς τα προεξοφλημένα συνολικά έξοδα. Από τον πίνακα υπολογίζουμε ότι αυτή η αναλογία ισούται με 1,02. Αυτή η τιμή σημαίνει ότι οι συνολικές εισροές είναι μεγαλύτερες από τις συνολικές εκροές της επιχείρησης. Βέβαια η τιμή δεν είναι πολύ μεγαλύτερη από το 1 για να εκφράσει με ασφάλεια τη θετική αναλογία, παρ' όλα αυτά είναι σημαντικό να επισημάνουμε ότι το προεξοφλητικό επιτόκιο είναι 70%, πράγμα που δίνει μεγαλύτερη βαρύτητα σε αυτήν τη θετική αναλογία αφού θέσαμε πολύ υψηλή τιμή.

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΑΠΟΠΛΗΡΩΜΗΣ

Η περίοδος αποπληρωμής είναι η στιγμή όπου τελικά τα προεξοφλημένα συνολικά έσοδα ισούνται με τα προεξοφλημένα συνολικά έξοδα. Από το γράφημα βλέπουμε ότι αυτή η στιγμή είναι μεταξύ των 3 και 4 των οικονομικών ετών σύμφωνα με τον πίνακα.

- Προεξοφλημένα συνολικά έξοδα
- Προεξοφλημένα συνολικά έσοδα

Πίνακας 6.1

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

ΤΟ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ

Στο χρηματοοικονομικό αποτέλεσμα, το οποίο ως γνωστόν περιλαμβάνεται στο αποτέλεσμα της εκμετάλλευσης, εμφανίζονται τα έσοδα από τα μερίσματα, οι τόκοι έσοδα και έξοδα, τα κέρδη και οι ζημιές από την πώληση συμμετοχών και χρεογράφων σε τιμή μεγαλύτερη ή μικρότερη αντίστοιχα της λογιστικής αξίας τους, και οι διαφορές από την αποτίμηση των συμμετοχών της επιχείρησης στη χαμηλότερη μεταξύ τιμής κτήσης και τρέχουσας τιμής.

Απαραίτητο στοιχείο για την αναγνώριση των τόκων και την εμφάνιση τους στα αποτελέσματα χρήσης αποτελεί η πάροδος του χρόνου και μόνον αυτή καθορίζει εάν τα σχετικά έσοδα και έξοδα θα εμφανιστούν στα αποτελέσματα χρήσης. Η τακτική ορισμένων επιχειρήσεων να μην θεωρούν έξοδο τους τόκους των κεφαλαίων τα οποία έχουν δεσμευτεί σε αποθέματα επιτρέπει τον εύκολο επηρεασμό των κερδών, γιατί σε αυτή την περίπτωση οι τόκοι έξοδα καθορίζονται από παράγοντες όπως η πολιτική αγορών, η οποία μπορεί να μεταβάλλεται από έτος σε έτος ανάλογα με τις συνθήκες που επικρατούν στην αγορά αποθεμάτων, και όχι από την πάροδο του χρόνου.

Τα έσοδα από μερίσματα συνήθως αναγνωρίζονται τη στιγμή είσπραξης τους. Στη διεθνή πρακτική, όμως, παρατηρείται αναγνώριση εσόδων εισπρακτέων από μερίσματα, όταν το διοικητικό συμβούλιο μιας επιχείρησης αποφασίζει και δηλώνει την καταβολή των μερισμάτων σε συγκεκριμένη μελλοντική ημερομηνία. Κατά ανάλογο τρόπο, θα μπορούσαν να αναγνωριστούν τα έσοδα από μερίσματα, την ημερομηνία που η γενική συνέλευση των μετόχων μιας ελληνικής επιχείρησης εγκρίνει τη διάθεση των ετήσιων κερδών.

Τα κέρδη ή οι ζημιές από την πώληση συμμετοχών και χρεογράφων προκύπτουν όταν το ποσό που εισπράττεται κατά την πώληση τους είναι αντίστοιχα υψηλότερο ή χαμηλότερο από την τιμή κτήσης τους και είναι πραγματοποιημένα κέρδη ή ζημιές. Οι διαφορές αποτίμησης συμμετοχών και χρεογράφων αφορούν απραγματοποίητες ζημιές οι οποίες προκύπτουν από την εφαρμογή του κανόνα αποτίμησης των συμμετοχών και των χρεογράφων στη χαμηλότερη μεταξύ της

τιμής κτήσης και της τρέχουσας τιμής για τον καθένα τίτλο. Η εφαρμογή του κανόνα αυτού δεν επιτρέπει την εμφάνιση απραγματοποιήτων κερδών, όταν η τρέχουσα υπερβαίνει το κόστος κτήσης των συμμετοχών. Προκύπτουν, όμως, πολλαπλά πλεονεκτήματα από την αποτίμηση των συμμετοχών και χρεογράφων στην τρέχουσα τιμή αγοράς, ιδιαίτερα όταν αυτά συναλλάσσονται σε κάποιο οργανωμένο χρηματιστήριο. Μερικά από αυτά τα πλεονεκτήματα είναι τα εξής:

1. Η δυνατότητα πρόβλεψης των μελλοντικών ταμειακών εισροών από την πώληση των συμμετοχών και χρεογράφων.
2. Ο αντικειμενικός προσδιορισμός της αξίας των συμμετοχών και χρεογράφων.
3. Η παρουσίαση των οικονομικών συνεπειών από την επένδυση σε τίτλους μιας άλλης επιχείρησης και
4. Η αδυναμία της διοίκησης να επηρεάσει τα κέρδη σε περιόδους που αυτά είναι χαμηλά, πωλώντας τίτλους με χαμηλό κόστος κτήσης αλλά υψηλή τρέχουσα τιμή. Η τελευταία τακτική δημιουργεί κέρδη σε μία χρήση, αλλά ακολουθείται συνήθως από την αγορά της χρήσης αυτών ακριβώς των τίτλων που είχαν πωληθεί.

ΤΟ ΕΚΤΑΚΤΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ

Το έκτακτο αποτέλεσμα θα πρέπει να περιλαμβάνει τα έκτακτα έσοδα/κέρδη καθώς και τα έκτακτα έξοδα/ζημιές, αφού πρώτα καθοριστεί ποια είναι τα έκτακτα γεγονότα και δραστηριότητες. Το Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο Νο.8 θεωρεί έκτακτο έσοδο ή έξοδο αυτό το οποίο προκύπτει από γεγονότα ή δραστηριότητες οι οποίες είναι σαφώς διαφοροποιημένες από τις συνηθισμένες δραστηριότητες και δεν αναμένονται να συμβούν συχνά ή τακτικά. Το ίδιο πρότυπο θεωρεί ότι σχεδόν όλα τα έξοδα και έσοδα προκύπτουν κατά τη διάρκεια των συνηθισμένων δραστηριοτήτων μιας επιχείρησης και επομένως σπάνια παρουσιάζονται έκτακτα γεγονότα.

Τα μόνα παραδείγματα έκτακτων γεγονότων τα οποία δίνει το Διεθνές Πρότυπο Νο.8 είναι η κατάσχεση στοιχείων του ενεργητικού και οι φυσικές καταστροφές. Τα γεγονότα αυτά βέβαια θα πρέπει να εξετάζονται πάντα σε σχέση με τις συνήθεις δραστηριότητες της επιχείρησης, γιατί ενώ μία ζημία από μία πλημμύρα είναι έκτακτο γεγονός για μία οποιαδήποτε επιχείρηση, δεν είναι έκτακτα για μία ασφαλιστική επιχείρηση η οποία ασχολείται με την ασφάλιση τέτοιων ζημιών.

Το Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο απλώς θεωρεί έκτακτα έξοδα/ζημιές αυτά τα οποία είναι «εξαιρετικού χαρακτήρα», χωρίς να διευκρινίζει περαιτέρω ποια είναι εξαιρετικά ή έκτακτα γεγονότα.

Αντίθετα, όμως, το Ελληνικό Λογιστικό Σχέδιο αναφέρει με μεγάλη λεπτομέρεια τους λογαριασμούς που πρέπει να περιληφθούν στο έκτακτο αποτέλεσμα. Για παράδειγμα, στα έκτακτα και ανόργανα έσοδα περιλαμβάνονται, κυρίως, οι πιστωτικές συναλλαγματικές διαφορές, οι οποίες αντιπροσωπεύουν πραγματοποιηθέντα έσοδα που προκύπτουν από την είσπραξη απαιτήσεων ή την πληρωμή υποχρεώσεων σε ξένο νόμισμα μέσα σε μία λογιστική χρήση.

Ενώ στα έκτακτα και ανόργανα έξοδα περιλαμβάνονται τα φορολογικά πρόστιμα και οι χρεωστικές συναλλαγματικές διαφορές. Οι τελευταίες αντιπροσωπεύουν τόσο πραγματοποιημένες ζημιές από την είσπραξη απαιτήσεων και εξόφληση υποχρεώσεων σε ξένο νόμισμα κατά το πέρας της λογιστικής χρήσης. Η αρχή της συντηρητικότητας, συνήθως, παρουσιάζεται ως δικαιολογία για την αναγνώριση των απραγματοποίητων ζημιών, ενώ αγνοείται το γεγονός ότι πολλές από αυτές τις ζημιές είναι πιθανό να μην πραγματοποιηθούν και να προκύψουν κέρδη κατά την είσπραξη ή την πληρωμή των αντίστοιχων απαιτήσεων και υποχρεώσεων λόγω μεταβολής των συναλλαγματικών ισοτιμιών.

Με απραγματοποίητες ζημιές (κέρδη) σχετίζονται, επίσης, και οι χρεωστικές (πιστωτικές) συναλλαγματικές διαφορές οι οποίες προκύπτουν από την αποτίμηση διαφόρων πάγιων στοιχείων του ενεργητικού, αποθεμάτων και διαθεσίμων όταν αυτά βρίσκονται σε υποκαταστήματα του εξωτερικού. Είναι κάπως δύσκολο, βέβαια, να πειστεί ότι τα κέρδη ή οι ζημιές που προκύπτουν από απαιτήσεις και υποχρεώσεις σε ξένο νόμισμα λόγω μεταβολής των συναλλαγματικών ισοτιμιών

αποτελούν έκτακτα αποτελέσματα, ιδιαίτερα όταν μία επιχείρηση διεξάγει σειρά συναλλαγών με πελάτες και προμηθευτές άλλων χωρών. Επιπλέον, η παρουσίαση των κερδών και ζημιών από συνάλλαγμα στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης εισάγει ένα στοιχείο διακύμανσης στα αποτελέσματα της χρήσης το οποίο δεν οφείλεται στην καθαυτού λειτουργία της επιχείρησης αλλά σε μεταβολή των συναλλαγματικών ισοτιμιών, οι οποίες επηρεάζονται από μία σειρά μακροοικονομικών παραγόντων.

Στο έκτακτο αποτέλεσμα, κατά το Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο, επίσης εμφανίζονται τα έκτακτα κέρδη και οι έκτακτες ζημιές, οι οποίες, σύμφωνα με το Λογιστικό Σχέδιο, προκύπτουν από έκτακτες πράξεις και εργασίες. Παραδείγματα τέτοιων εκτάκτων πράξεων, κατά το Λογιστικό Σχέδιο, αποτελούν οι εκποιήσεις παγίων μιας επιχείρησης ή οι εκποιήσεις διαφόρων δικαιωμάτων και ασώματων ακινητοποιήσεων, καθώς και οι εισπράξεις απαιτήσεων που έχουν χαρακτηριστεί ανεπίδεκτες είσπραξης.

Όλα αυτά τα γεγονότα, βέβαια, και συνηθισμένα είναι και συχνά συμβαίνουν σε μία επιχείρηση. Επομένως είναι δύσκολο να χαρακτηριστούν ως έκτακτα σύμφωνα με τα διεθνή λογιστικά πρότυπα, ανάλογη, δε, θα πρέπει να είναι και η μεταχείρισή τους από αναλυτές.

Οι προβλέψεις για έκτακτους κινδύνους, όπως οι προβλέψεις προηγούμενων χρήσεων περιλαμβάνονται επίσης στο έκτακτο αποτέλεσμα. Και σε αυτές τις περιπτώσεις, ο αναλυτής θα πρέπει να εξετάσει αν ο κίνδυνος είναι πράγματι έκτακτος, γεγονός το οποίο δε συμβαίνει για τα παραδείγματα που προαναφέρθηκαν, ή αν το έσοδο προέρχεται από τη μη πραγματοποίηση κάποιου έκτακτου κινδύνου για τον οποίο είχε διενεργηθεί πρόβλεψη ή αν η πρόβλεψη η οποία διενεργήθηκε ήταν υπερβολική με αποτέλεσμα την ακύρωση της σε κάποια μεταγενέστερη χρήση. Η τελευταία αυτή περίπτωση αποτελεί ένδειξη ότι η επιχείρηση μεταφέρει κέρδη από χρήσεις του παρελθόντος στην παρούσα φάση και ότι προσπαθεί να επηρεάσει τα αποτελέσματα της τρέχουσας χρήσης.

Το έκτακτο αποτέλεσμα, τέλος, περιλαμβάνει τα έσοδα και τα έξοδα προηγούμενων χρήσεων και τα οποία στην ουσία θα έπρεπε να είχαν επηρεάσει το

υπόλοιπο των κερδών εις νέον, το οποίο μεταφέρεται από το παρελθόν στο παρόν, και όχι τα κέρδη της τρέχουσας χρήσης. Και σε αυτή την περίπτωση, ο αναλυτής θα πρέπει να κάνει την κατάλληλη προσαρμογή απομακρύνοντας από τα αποτελέσματα της τρέχουσας χρήσης την επίδραση γεγονότων του παρελθόντος.

Ιδιαίτερη προσοχή επίσης απαιτούν από έναν αναλυτή τα διάφορα 'οψιγενή' γεγονότα, δηλαδή γεγονότα τα οποία συμβαίνουν μετά το τέλος της χρήσης αλλά πριν την έκδοση των λογιστικών καταστάσεων. Η χρεοκοπία ενός σπουδαίου πελάτη μιας επιχείρησης η οποία οφείλεται σε καταστροφή ως προς την επιχείρηση μετά το τέλος της χρήσης αποτελεί γεγονός της πρώτης κατηγορίας, ενώ η χρεοκοπία ενός σπουδαίου πελάτη της επιχείρησης η οποία επιβεβαιώθηκε μετά το τέλος της χρήσης, αλλά οφείλεται σε σταδιακή επιδείνωση της χρηματοοικονομικής θέσης του πελάτη είναι ένα παράδειγμα γεγονότος της δεύτερης κατηγορίας, καθώς το γεγονός αυτό ήταν παρόν στο τέλος της χρήσης.

Η ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ

Η ανάλυση των λογαριασμών της κατάστασης αποτελεσμάτων χρήσης εξετάζει είτε σχέσεις μεταξύ των διαφόρων λογαριασμών της ίδιας κατάστασης, είτε σχέσεις των λογαριασμών της κατάστασης αποτελεσμάτων χρήσης και λογαριασμού του ισολογισμού.

Η συσχέτιση των εσόδων από πωλήσεις τόσο με το λογαριασμό των απαιτήσεων έναντι των πελατών όσο και με το λογαριασμό των αποθεμάτων για έτοιμα προϊόντα επιτρέπει την εκτίμηση τόσο των αποτελεσμάτων της τρέχουσας χρήσης όσο και των συνεπειών για τα αποτελέσματα των μελλοντικών χρήσεων. Μία αύξηση για παράδειγμα, των απαιτήσεων με ρυθμό ταχύτερο από τις πωλήσεις μπορεί να έχει προκύψει από τη χορήγηση επιπρόσθετων εκπτώσεων ή από τη χαλάρωση των κριτηρίων για την έγκριση των σχετικών πιστώσεων. Και στις δύο περιπτώσεις επιτυγχάνεται η μεταφορά μελλοντικών πωλήσεων στην τρέχουσα χρήση με δυσμενείς πάντα επιδράσεις στις ταμειακές εισροές της επιχείρησης.

Η ανάλυση διαφόρων λογαριασμών αποθεμάτων παρέχει επίσης σπουδαίες πληροφορίες για το μελλοντικό επίπεδο των δραστηριοτήτων μιας επιχείρησης. Μια αύξηση των αποθεμάτων έτοιμων προϊόντων, για παράδειγμα, η οποία συνοδεύεται με μείωση των πωλήσεων είναι ενδεικτική τόσο μιας μείωσης της μελλοντικής παραγωγής όσο και μιας προσπάθειας αύξησης των κερδών σε δυσμενείς για τις πωλήσεις περιόδους.

Οι μειώσεις στα κέρδη μπορούν να επιτευχθούν με μειώσεις της παραγωγής και με μείωση του τελικού αποθέματος. Αυξήσεις των κερδών συνήθως συνοδεύονται με αυξήσεις των φόρων και της αμοιβής των διοικητικών στελεχών. Ο συγκεκριμένος στόχος που επιδιώκει η διοίκηση, δηλαδή αύξηση ή μείωση των κερδών, θα καθορίσει τον αριθμό των μονάδων που θα παραχθούν και αυτών που θα παραμείνουν στο τελικό απόθεμα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8**Η ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΚΕΡΔΩΝ**

Η έννοια της ποιότητας των κερδών συνήθως αναφέρεται στον υπολογισμό τους σύμφωνα με την αρχή της συντηρητικότητας, η οποία απαιτεί την αναγνώριση εξόδων (ζημιών) όσο δυνατόν νωρίτερα και την αναγνώριση εσόδων (κερδών) όσο το δυνατόν αργότερα, καθώς τότε υπάρχει και μεγαλύτερη βεβαιότητα για την είσπραξη τους. Έτσι, κέρδη τα οποία έχουν υπολογιστεί με συντηρητικό τρόπο θεωρούνται υψηλότερης ποιότητας από κέρδη τα οποία δεν έχουν υπολογιστεί με αυτόν τον τρόπο. Η ποιότητα συντηρητικά υπολογισμένων κερδών είναι υψηλή, γιατί θεωρείται λιγότερο πιθανό να αποδειχτούν εκ των υστέρων διογκωμένα όταν συμβούν ορισμένα μελλοντικά γεγονότα, όπως η αδυναμία είσπραξης ορισμένων απαιτήσεων έναντι πελατών ή υπερβολικές μελλοντικές ταμειακές εκροές σχετικά με τη χορήγηση εγγυήσεων καλής λειτουργίας της επιχείρησης.

Η ποιότητα των κερδών μιας επιχείρησης επηρεάζεται άμεσα από την ευχέρεια που έχει η διοίκηση της επιχείρησης να κάνει επιλογές τόσο των λογιστικών μεθόδων, όσο και του χρόνου διενέργειας ορισμένων εξόδων. Η επιλογή της μεθόδου LIFO για τον υπολογισμό του κόστους των πωληθέντων προϊόντων σε περιόδους αυξανόμενων τιμών και της φθίνουσας μεθόδου απόσβεσης είναι κλασικά παραδείγματα συντηρητικών μεθόδων οι οποίες παρέχουν κέρδη υψηλής ποιότητας. Το ύψος αυτών των εξόδων, για το οποίο έχει διακριτική ευχέρεια η διοίκηση μιας επιχείρησης, μπορεί να εξεταστεί αν παρατηρηθεί η διαχρονική μεταβολή των σχετικών ποσών ή η διαχρονική συμπεριφορά δεικτών όπως οι ακόλουθοι:

1. Έξοδα Έρευνας & Ανάπτυξης/Πωλήσεις
2. Έξοδα Διαφήμισης/Πωλήσεις
3. Έξοδα Διαφήμισης/Έξοδα Λειτουργίας Διάθεσης
4. Έξοδα Συντήρησης/Πωλήσεις
5. Έξοδα Συντήρησης/Λογιστική αξία κτιρίων, Μηχανημάτων και Λοιπών Εγκαταστάσεων

Οι αριθμοδείκτες αυτοί συσχετίζονται τα σχετικά έξοδα με το επίπεδο δραστηριότητας που παρατηρείται σε κάθε χρήση. Οι διαχρονικές συγκρίσεις και μεταβολές των δεικτών αυτών μπορούν να αποκαλύψουν τη διατήρηση των σχετικών εξόδων σε φυσιολογικά επίπεδα, τις προσπάθειες επιρροής των αποτελεσμάτων της τρέχουσας χρήσης και την επίδραση που θα έχει η διενέργεια αυτών των εξόδων στα αποτελέσματα μελλοντικών χρήσεων.

Ιδιαίτερη προσπάθεια θα πρέπει να καταβάλει ο κάθε αναλυτής προκειμένου να του αποκαλυφθούν τα έξοδα συντήρησης και τα έξοδα διαφήμισης, καθώς οι σχετικοί λογαριασμοί δεν εμφανίζονται στα αποτελέσματα χρήσης, ενώ τα έξοδα έρευνας και ανάπτυξης θα πρέπει να περιλάβουν τόσο τα ποσά που έχουν κεφαλαιοποιηθεί και περιέχονται στον ισολογισμό όσο και αυτά που περνούν μέσα από τα αποτελέσματα της χρήσης.

Η ποιότητα των κερδών καθορίζεται επίσης από τη σωστή αποτίμηση των στοιχείων του ενεργητικού, την αναγνώριση όλων των υποχρεώσεων και τη διενέργεια των απαραίτητων προβλέψεων. Η διενέργεια προβλέψεων για επισφαλείς απαιτήσεις ή προβλέψεων για απαξιώσεις και υποτιμήσεις παγίων, όπως επενδυτικών προγραμμάτων για τα οποία διαφαίνεται μεγάλος κίνδυνος αποτυχίας, βοηθά στη ορθότερη αποτίμηση των στοιχείων του ενεργητικού.

Οι άμεσες συνέπειες της διενέργειας αυτών των προβλέψεων είναι ότι αποφεύγεται τόσο η διόγκωση των κερδών όσο και η διόγκωση του ενεργητικού. Οι δύο τελευταίοι λόγοι μαζί με το γεγονός ότι η φορολογική νομοθεσία συχνά επιβάλλει περιορισμούς στα ποσά των προβλέψεων που μπορεί μια επιχείρηση να εκπέσει των φορολογητέων εσόδων που συντελούν στη διενέργεια ανεπαρκών προβλέψεων και έτσι δεν επιτυγχάνεται μια συντηρητική απότιμηση των παγίων και των απαιτήσεων. Η συντηρητική αποτίμηση αποθεμάτων επιτυγχάνεται, βέβαια, με τη εφαρμογή του κανόνα αποτίμησης στη χαμηλότερη τιμή μεταξύ της τιμής κτήσης τους και της τιμής αντικατάστασης, η οποία πολλές φορές είναι δύσκολο να καθοριστεί αντικειμενικά. Κατά αυτόν τον τρόπο τα αποθέματα εμφανίζονται στον ισολογισμό στην υψηλότερη τιμή κτήσης τους, με συνέπεια τη διόγκωση των αποτελεσμάτων χρήσης.

Σε ορισμένες περιπτώσεις, που τα αποθέματα δεν έχουν διακινηθεί για μια σειρά ετών, ο ελεγκτής συνήθως αναφέρει το ποσό που θα εισρεύσει στην επιχείρηση από τη ρευστοποίηση των αποθεμάτων, δηλαδή την καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία των αποθεμάτων, η οποία προκύπτει από την τιμή πώλησης μείον τα έξοδα διάθεσης. Η κεφαλαιοποίηση εξόδων και η εμφάνιση τους στις ασώματες ακινητοποιήσεις, όταν δεν αναμένονται μελλοντικά οφέλη, θίγει επίσης την ποιότητα των κερδών και επιφυλάσσει δυσάρεστες εκπλήξεις για τα μελλοντικά κέρδη.

Η ποιότητα των κερδών επηρεάζεται επίσης από την ανεπαρκή αναγνώριση φόρων εισοδήματος ή προβλέψεων για εγγυήσεις σχετικές με την ποιότητα ή την καλή λειτουργία της επιχείρησης.

Ο σχετικός κίνδυνος των κερδών αποτελεί μια άλλη διάσταση της ποιότητας τους, καθώς κέρδη μικρότερου κινδύνου θεωρούνται πιο αξιόπιστα και είναι πιο επιθυμητά από τους αναλυτές.

Κέρδη μικρότερου κινδύνου και υψηλότερης ποιότητας μπορούν να θεωρηθούν αυτά τα οποία έχουν χαμηλότερη διακύμανση και έτσι παρέχουν μια καλύτερη ένδειξη των μελλοντικών κερδών, καθώς και αυτά τα οποία προέρχονται από τις κατ' εξοχήν λειτουργικές δραστηριότητες και όχι από τις χρηματοοικονομικές ενέργειες μιας επιχείρησης.

Κέρδη υψηλής ποιότητας επίσης θεωρούνται αυτά τα οποία μπορούν να διανεμηθούν στους μετόχους, γι' αυτό είναι επιθυμητό ο δείκτης ταμειακών ροών από λειτουργικές δραστηριότητες προς καθαρά κέρδη μετά την αφαίρεση των φόρων να είναι μεγαλύτερος της μονάδας.

Τέλος, κέρδη υψηλότερης ποιότητας θεωρούνται αυτά τα οποία προέρχονται από εγχώριες δραστηριότητες, καθώς τα κέρδη από άλλες χώρες υπόκεινται σε συναλλαγματικούς, Πολιτικούς, κοινωνικούς, τελωνειακούς και νομοθετικούς κινδύνους οι οποίοι είναι δύσκολο μερικές φορές να εκτιμηθούν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9

Η ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΥ ΝΕΚΡΟΥ ΣΗΜΕΙΟΥ

COST-VOLUME-PROFIT ANALYSIS

Η ανάλυση του νεκρού σημείου εντάσσεται στο γενικότερο πλαίσιο εξέτασης της σχέσης εσόδων και εξόδων και υπολογίζεται με τις ακόλουθες μελέτες ανάλυσης:

1. Την εξίσωση του υπολογισμού των λειτουργικών κερδών
2. Τη μέθοδο του περιθωρίου συνεισφοράς (contribution margin)
3. Με τη βοήθεια ενός σχεδιαγράμματος

Για την ανάλυση του νεκρού σημείου και τον άμεσο υπολογισμό των κερδών με βάση τα αποτελέσματα χρήσης, χρησιμοποιούμε την ακόλουθη εξίσωση:

$$\text{ΕΣΟΔΑ-ΜΕΤΑΒΛΗΤΑ ΕΞΟΔΑ-ΣΤΑΘΕΡΑ ΕΞΟΔΑ=ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΚΕΡΔΗ}$$

Το νεκρό σημείο υπολογίζεται ομοίως με τη μέθοδο του περιθωρίου συνεισφοράς:

$$\text{ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑΣ ΑΝΑ ΜΟΝΑΔΑ X ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΟΝΑΔΩΝ=ΣΤΑΘΕΡΑ ΕΞΟΔΑ + ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΚΕΡΔΗ}$$

Το περιθώριο συνεισφοράς δείχνει το ποσό που συνεισφέρουν οι πωλήσεις, μετά την κάλυψη των μεταβλητών εξόδων, για την κάλυψη των σταθερών εξόδων και τη δημιουργία κέρδους.

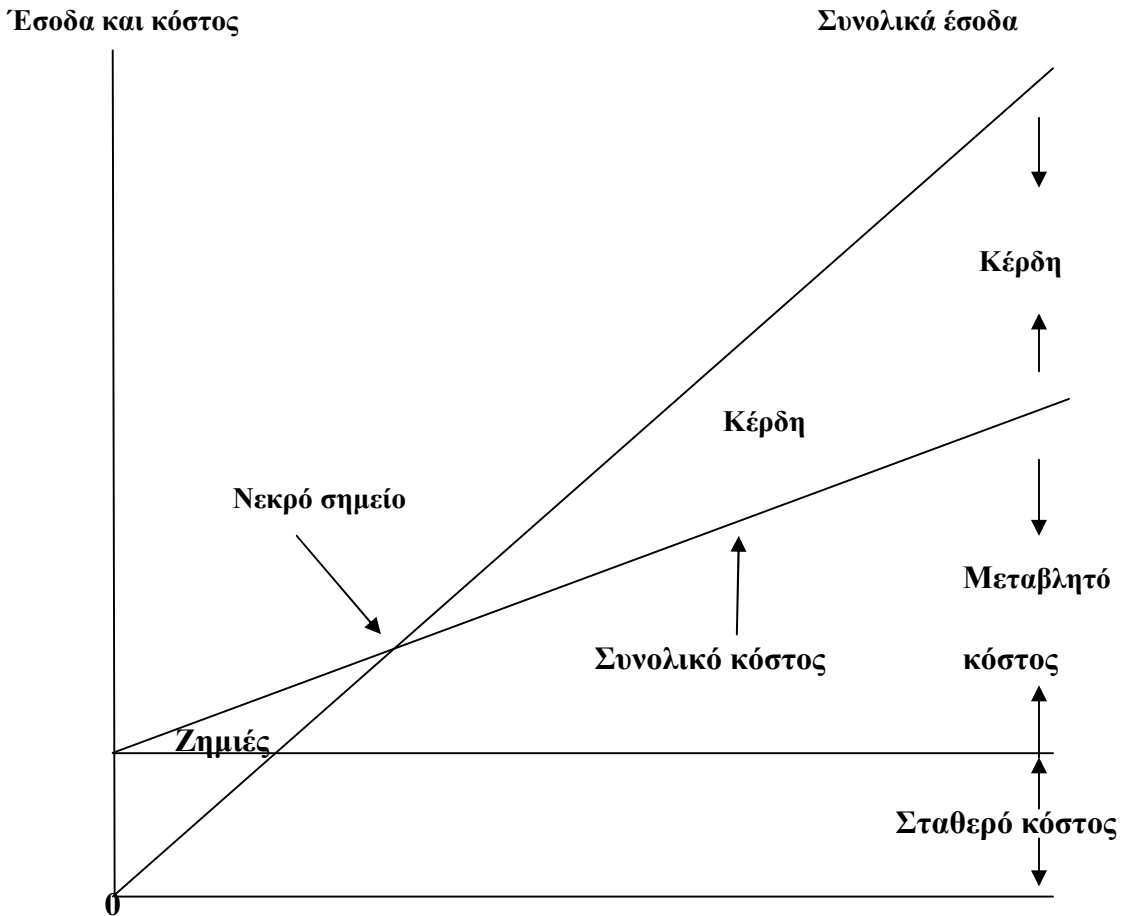
Μεταβολές στο περιθώριο συνεισφοράς, οι οποίες προκύπτουν είτε από μεταβολές στα μεταβλητά έξοδα είτε από μεταβολές στις τιμές πώλησης, μεταβάλλουν και το νεκρό σημείο.

Επειδή στο νεκρό σημείο τα λειτουργικά κέρδη είναι εξ' ορισμού μηδέν, έχουμε την ακόλουθη εξίσωση:

$$\text{ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΟΝΑΔΩΝ=}\underline{\underline{\text{ΣΤΑΘΕΡΑ ΕΞΟΔΑ}}}$$

$$\text{ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑΣ ΑΝΑ ΜΟΝΑΔΑ}$$

Σχεδιάγραμμα Ανάλυσης Νεκρού Σημείου

σχεδιάγραμμα 9.1

Στο σχεδιάγραμμα της ανάλυσης του νεκρού σημείου εμφανίζονται οι γραμμικές σχέσεις του συνόλου των εσόδων και των εξόδων ως προς το επίπεδο πωλήσεων σε μονάδες καθώς και το σημείο τομής των συνολικών εσόδων και εξόδων, το οποίο είναι το νεκρό σημείο. Η γραμμή των συνολικών εσόδων αρχίζει από το σημείο μηδέν και έχει κλίση ίση με την πώληση ανά μονάδα.

Η γραμμή των συνολικών εξόδων αρχίζει από το ύψος των σταθερών εξόδων και έχει κλίση ίση με το μεταβλητό κόστος ανά μονάδα. Στο επίπεδο πωλήσεων του νεκρού σημείου, το σύνολο των εσόδων είναι ίσο με το σύνολο των εξόδων, σε επίπεδο πωλήσεων μεγαλύτερο του νεκρού σημείου το σύνολο των εσόδων υπερβαίνει το σύνολο των εξόδων και υπάρχει κέρδος, ενώ σε επίπεδο πωλήσεων

μικρότερο του νεκρού σημείου το σύνολο των εσόδων υστερεί του συνόλου των εξόδων και υπάρχει ζημία. Η απόσταση μεταξύ των συνολικών εσόδων και εξόδων αντιπροσωπεύει στο σχεδιάγραμμα το κέρδος ή τη ζημία.

Χρησιμοποιώντας μία από τις ανωτέρω μεθόδους, μπορεί ο αναλυτής να υπολογίσει το επίπεδο των πωλήσεων στο οποίο μια επιχείρηση θα επιτύχει ένα καθορισμένο ύψος κερδών που έχει θέσει ως στόχο. Ο υπολογισμός αυτός θα πρέπει να λάβει υπόψη ότι στο νεκρό σημείο το λειτουργικό κέρδος είναι μηδέν, ενώ όταν υπάρχει ένα προκαθορισμένο ύψος κερδών, αυτό θα αποτελέσει το λειτουργικό κέρδος.

Η ανάλυση του νεκρού σημείου βασίζεται σε μια σειρά από υποθέσεις τις οποίες πρέπει να γνωρίζει ο κάθε αναλυτής, γιατί έτσι γνωρίζει και τους περιορισμούς της ανάλυσης. Οι υποθέσεις αυτές είναι οι ακόλουθες:

1. Τα διάφορα έξοδα έχουν δύο συστατικά μέρη, το σταθερό και το μεταβλητό, και επομένως μπορούν να καταχωρηθούν στις εξής κατηγορίες σε:
 - Σταθερά έξοδα
 - Μεταβλητά έξοδα
 - Ημιμεταβλητά έξοδα

Τα σταθερά έξοδα παραμένουν αμετάβλητα μέσα σε κάποιο συγκεκριμένο διάστημα παραγωγικής ικανότητας, τα μεταβλητά μεταβάλλονται ανάλογα με τον όγκο παραγωγής, ενώ τα ημιμεταβλητά έχουν ένα σταθερό και ένα μεταβλητό στοιχείο.

Επειδή η ανάλυση του νεκρού σημείου απαιτεί σαφή διαχωρισμό των εξόδων σε δύο κατηγορίες, είναι προφανές ότι ένας εξωτερικός αναλυτής θα αντιμετωπίσει σοβαρές δυσκολίες κατά τη διεξαγωγή της εκτός εάν του παρασχεθούν από την επιχείρηση οι σχετικές πληροφορίες.

2. Τα συνολικά έσοδα και έξοδα περιγράφονται από γραμμικές σχέσεις ως προς τις πωλήσεις μέσα στο συγκεκριμένο διάστημα παραγωγικής ικανότητας της επιχείρησης. Η υπόθεση αυτή βασίζεται σε σταθερές τιμές πώλησης των προϊόντων, σε σταθερά κόστη και σε σταθερές λειτουργικές

αποδόσεις, ενώ είναι γνωστό ότι όλοι αυτοί παράγοντες μεταβάλλονται καθώς μεταβάλλεται το επίπεδο παραγωγής.

3. Τα έσοδα, τα έξοδα και το επίπεδο πωλήσεων μπορούν να περιγραφούν με βεβαιότητα, αν και υπάρχουν μοντέλα και τρόποι ανάλυσης οι οποίοι επιτρέπουν να διεξαχτεί η ανάλυση νεκρού σημείου κάτω από συνθήκες αβεβαιότητας.
4. Η ανάλυση νεκρού σημείου αναφέρεται σε ένα μόνο προϊόν ή, όταν υπάρχουν πολλά προϊόντα, υποθέτει ότι το ποσοστό πωλήσεων του κάθε προϊόντος παραμένει σταθερό καθώς μεταβάλλονται οι συνολικές πωλήσεις. Στην τελευταία περίπτωση, όπου το ποσοστό πωλήσεων παραμένει σταθερό, το περιθώριο συνεισφοράς είναι ο σταθμικός μέσος όρος των περιθωρίων συνεισφοράς των διαφόρων προϊόντων που πωλούνται από την επιχείρηση, χρησιμοποιώντας τα ποσοστά των πωλήσεων ως σταθμά.
5. Όλα τα έσοδα και τα έξοδα προστίθενται και συγκρίνονται χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η παρούσα αξία του χρήματος.

ΜΕΘΟΔΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΝΕΚΡΟΥ ΣΗΜΕΙΟΥ

•ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΤΡΕΙΣ ΜΕΘΟΔΟΙ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΓΙΑ ΤΟΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟ ΤΟΥ ΝΕΚΡΟΥ ΣΗΜΕΙΟΥ:

- Η ΜΕΘΟΔΟΣ ΤΗΣ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΙΣΟΤΗΤΑΣ**
- Η ΜΕΘΟΔΟΣ ΤΟΥ ΜΙΚΤΟΥ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟΥ**
- Η ΜΕΘΟΔΟΣ ΤΗΣ ΓΡΑΦΙΚΗΣ ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΩΣ**

ΜΕΘΟΔΟΣ ΤΗΣ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΙΣΟΤΗΤΑΣ

•ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗΝ ΜΕΘΟΔΟ ΑΥΤΗ Η ΣΧΕΣΗ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΠΩΛΗΣΕΩΝ ΜΙΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ, ΤΩΝ ΜΕΤΑΒΛΗΤΩΝ ΚΑΙ ΣΤΑΘΕΡΩΝ

ΔΑΠΑΝΩΝ ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΚΕΡΔΩΝ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΕΚΦΡΑΣΤΕΙ ΩΣ

ΕΞΗΣ:

•ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΠΩΛΗΣΕΙΣ =

•ΣΤΑΘΕΡΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ + ΜΕΤΑΒΛΗΤΕΣ + ΚΑΘΑΡΟ ΚΕΡΔΟΣ ή

•Π=Σ+Μ+Κ

•ΣΤΟ ΝΕΚΡΟ ΣΗΜΕΙΟ ΤΟ ΚΕΡΔΟΣ ΠΟΥ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΕΙ Η

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΕΙΝΑΙ ΙΣΟ ΜΕ ΜΗΔΕΝ ΟΠΟΤΕ Η ΕΞΙΣΩΣΗ ΠΑΙΡΝΕΙ ΤΗΝ ΜΟΡΦΗ:

•Π = Σ+Μ

•ΕΠΕΙΔΗ ΌΜΩΣ ΤΑ ΕΣΟΔΑ ΤΩΝ ΠΩΛΗΣΕΩΝ ΜΙΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΑΠΟΤΕΛΟΥΝ ΤΟ ΓΙΝΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΑΡΙΘΜΟΥ ΤΩΝ ΠΩΛΗΘΕΝΤΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΜΕ ΤΗΝ ΤΙΜΗ ΠΩΛΗΣΗΣ ΑΥΤΩΝ ΕΝΩ ΟΙ ΣΤΑΘΕΡΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΔΕΝ ΜΕΤΑΒΑΛΛΟΝΤΑΙ ΚΑΙ ΟΙ ΜΕΤΑΒΛΗΤΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΕΙΝΑΙ ΑΝΑΛΟΓΕΣ ΤΟΥ ΥΨΟΥΣ ΤΩΝ ΠΩΛΗΘΗΣΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ Ο ΠΑΡΑΠΑΝΩ ΤΥΠΟΣ ΠΑΙΡΝΕΙ ΑΥΤΗ ΤΗΝ ΜΟΡΦΗ

•Τ* Χ =Σ+Μ * Χ+Κ

•Τ = ΤΙΜΗ ΠΩΛΗΣΕΩΣ ΚΑΤΑ ΜΟΝΑΔΑ ΠΡΟΙΟΝΤΟΣ

•Χ = ΖΗΤΟΥΜΕΝΗ ΠΟΣΟΤΗΤΑ

•Σ= ΣΤΑΘΕΡΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

•Μ = ΜΕΤΑΒΛΗΤΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

•Κ= ΚΑΘΑΡΟ ΚΕΡΔΟΣ ΤΟ ΟΠΟΙΟ ΣΤΟ ΝΕΚΡΟ ΣΗΜΕΙΟ ΕΙΝΑΙ ΜΗΔΕΝ

•ΑΝ Η ΠΑΡΑΠΑΝΩ ΕΞΙΣΩΣΗ ΛΥΘΕΙ ΩΣ ΠΡΟΣ Χ ΕΧΟΥΜΕ:

•Τ*Χ-Μ*Χ=Σ

•Χ(Τ-Μ)=Σ

•Χ= Σ/(Τ-Μ)

•(Τ-Μ)= ΟΙ ΣΤΑΘΕΡΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΚΑΤΑ ΜΟΝΑΔΑ ΠΡΟΙΟΝΤΟΣ ΠΟΥ ΒΡΙΣΚΟΝΤΑΙ ΑΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΑΤΑ ΜΟΝΑΔΑ ΤΙΜΗ ΠΩΛΗΣΕΩΣ ΤΟΥ ΠΡΟΙΟΝΤΟΣ ΑΦΑΙΡΕΘΕΙ ΤΟ ΚΑΤΑ ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΑΒΛΗΤΟ ΚΟΣΤΟΣ

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

•ΕΣΤΩ ΟΤΙ Η ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΒΗΤΑ ΠΑΡΑΓΕΙ ΈΝΑ ΠΡΟΙΟΝ ΤΟ ΟΠΟΙΟ ΠΩΛΕΙ ΠΡΟΣ 20€ ΤΗΝ ΜΟΝΑΔΑ. ΤΑ ΣΤΑΘΕΡΑ ΤΗΣ ΕΞΟΔΑ ΕΙΝΑΙ 120000 € ΤΟ ΕΤΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΜΕΤΑΒΛΗΤΟ ΚΟΣΤΟΣ 8€ ΚΑΤΑ ΜΟΝΑΔΑ ΠΡΟΙΟΝΤΟΣ. ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΕΠΙΠΕΔΟ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΕΙΝΑΙ 12000 ΜΟΝΑΔΕΣ.
•ΖΗΤΕΙΤΑΙ ΝΑ ΒΡΕΘΕΙ ΠΟΙΟ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΝΕΚΡΟ ΣΗΜΕΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ ΣΕ ΜΟΝΑΔΕΣ ΠΩΛΗΣΕΩΝ

•ΑΝ ΥΠΟΘΕΣΟΥΜΕ ΟΤΙ Χ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ ΥΨΟΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΣΕ ΜΟΝΑΔΕΣ ΠΡΟΙΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΣΟΥΜΕ ΤΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΣΤΗΝ ΕΞΙΣΩΣΗ ΤΟΤΕ ΕΧΟΥΜΕ

$$•Π \cdot X = \Sigma + M \cdot X + K$$

$$•20 \cdot X = 120000 + 8 \cdot X + 0 =$$

$$•X = 120000 / 12 = 10000 \text{ ΜΟΝΑΔΕΣ}$$

•ΑΠΟ ΤΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΠΡΟΚΥΠΤΕΙ ΟΤΙ ΓΙΑ ΝΑ ΚΑΛΥΨΕΙ Η ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΒΗΤΑ ΤΑ ΣΤΑΘΕΡΑ ΤΗΣ ΕΞΟΔΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΣΕΙ ΠΑΡΑΓΩΓΗ 10000 ΜΟΝΑΔΩΝ ΤΗΝ ΟΠΟΙΑ ΚΑΙ ΝΑ ΠΩΛΗΣΕΙ ΕΞ ΟΛΟΚΛΗΡΟΥ.

•ΣΤΟ ΣΗΜΕΙΟ ΑΥΤΟ Η ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΔΕΝ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΕΙ ΟΥΤΕ ΚΕΡΔΟΣ ΟΥΤΕ ΖΗΜΙΑ.

•Η ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑ ΑΥΤΗ ΕΙΝΑΙ ΠΟΛΥ ΧΡΗΣΙΜΗ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΓΙΑΤΙ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΕΠΕΙ ΝΑ ΚΑΤΕΥΘΥΝΕΙ ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΩΛΗΣΕΩΝ ΕΤΣΙ ΩΣΤΕ ΝΑ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΕΙ ΤΕΤΟΙΟ ΥΨΟΣ ΠΩΛΗΣΕΩΝ ΠΟΥ ΝΑ ΕΠΙΤΥΓΧΑΝΕΙ ΚΕΡΔΟΦΟΡΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ

ΜΕΘΟΔΟΣ ΤΟΥ ΜΙΚΤΟΥ ΚΕΡΔΟΥΣ

•Η ΜΕΘΟΔΟΣ ΤΟΥ ΜΙΚΤΟΥ ΚΕΡΔΟΥΣ ΔΕΙΧΝΕΙ ΠΩ ΚΑΘΑΡΑ ΤΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕΤΑΞΥ ΠΩΛΗΣΕΩΝ ΚΟΣΤΟΥΣ ΚΑΙ ΚΕΡΔΩΝ ΜΙΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

•ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ ΚΕΡΔΟΥΣ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΠΟΣΟ ΕΚΕΙΝΟ ΠΟΥ ΑΠΟΜΕΝΕΙ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΦΑΙΡΕΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΤΙΜΗ ΠΩΛΗΣΕΩΣ ΤΩΝ ΜΕΤΑΒΛΗΤΩΝ ΚΑΙ ΣΤΑΘΕΡΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ.

•ΑΝ Η ΤΙΜΗ ΠΩΛΗΣΕΩΣ ΕΙΝΑΙ 20Ε ΚΑΤΑ ΜΟΝΑΔΑ ΚΑΙ ΟΙ ΜΕΤΑΒΛΗΤΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΕΙΝΑΙ 8Ε ΚΑΤΑ ΜΟΝΑΔΑ ΤΟΤΕ ΤΟ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ ΚΕΡΔΟΥΣ ΤΟ ΟΠΟΙΟ ΔΙΑΤΙΘΕΤΑΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΛΥΨΗ ΤΩΝ ΣΤΑΘΕΡΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΕΙΝΑΙ 12Ε.

•ΕΦΟΣΟΝ ΚΑΘΕ ΜΟΝΑΔΑ ΠΩΛΗΣΕΩΝ ΣΥΝΕΙΣΦΕΡΕΙ 12Ε ΓΙΑ ΣΤΑΘΕΡΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΤΟΤΕ ΤΟ ΝΕΚΡΟ ΣΗΜΕΙΟ ΣΕ ΜΟΝΑΔΕΣ ΠΩΛΗΣΕΩΝ ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟΝ ΤΥΠΟ

• $X = \text{ΣΤΑΘΕΡΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ} + \text{ΚΑΘΑΡΑ ΚΕΡΔΗ} / \text{ΚΑΤΑ ΜΟΝΑΔΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΑΘΕΡΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ}$

• $X = \Sigma + K / T - M$

• $X = 120000 / 12 = 10000 \text{ ΜΟΝΑΔΕΣ}$

ΜΕΘΟΔΟΣ ΤΗΣ ΓΡΑΦΙΚΗΣ ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΩΣ

•Η ΜΕΘΟΔΟΣ ΤΗΣ ΓΡΑΦΙΚΗΣ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗΣ ΠΡΟΥΠΟΘΕΤΕΙ ΤΗ ΣΧΕΔΙΑΣΗ ΤΟΥ ΛΕΓΟΜΕΝΟΥ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΝΕΚΡΟΥ ΣΗΜΕΙΟΥ.

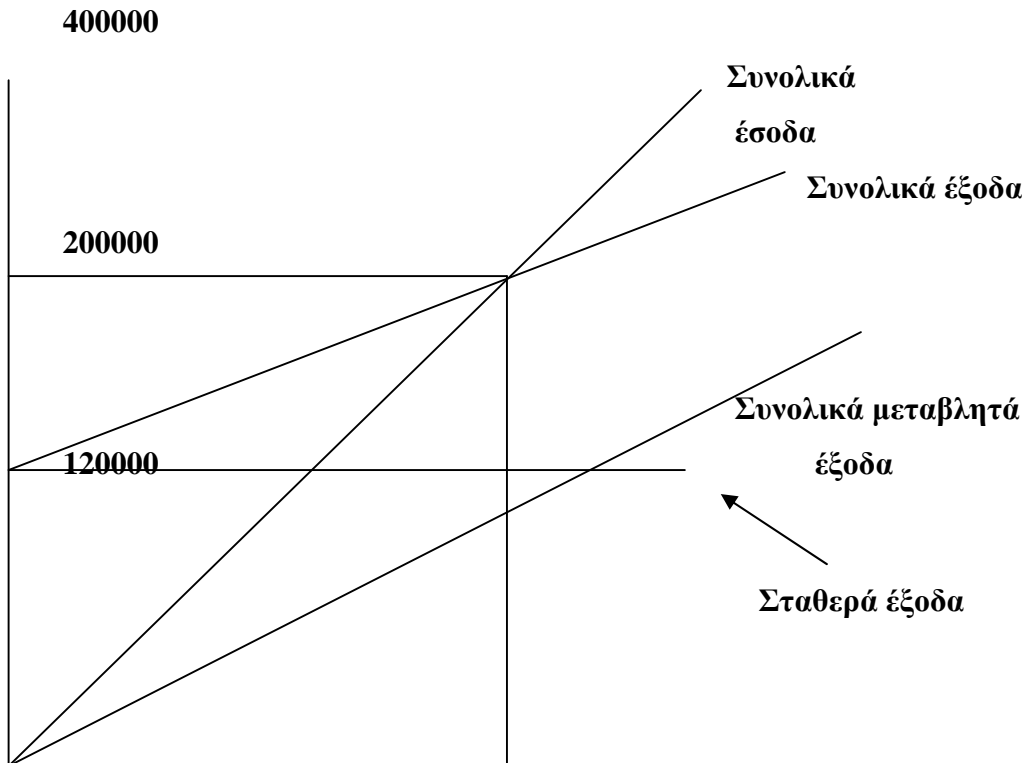
•Η ΓΡΑΦΙΚΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ ΔΙΝΕΙ ΕΜΦΑΣΗ ΣΕ ΈΝΑ ΣΗΜΕΙΟ , ΤΟ ΝΕΚΡΟ ΣΗΜΕΙΟ ΕΝΩ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΤΟΝΙΣΟΥΜΕ ΌΤΙ ΚΑΙ ΤΑ ΑΛΛΑ ΣΗΜΕΙΑ ΕΙΝΑΙ ΕΞΙΣΟΥ ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΌΠΩΣ ΤΟ ΤΜΗΜΑ ΠΟΥ Η ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΠΑΡΑΓΕΙ ΚΕΡΔΗ Η ΖΗΜΙΕΣ

•ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΤΟΥ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟΥ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΟΣ ΘΕΤΟΥΜΕ ΣΤΟΝ ΟΡΙΖΟΝΤΙΟ ΑΞΟΝΑ 20000 ΜΟΝΑΔΕΣ ΚΑΙ ΑΞΙΑ ΠΩΛΗΣΕΩΝ 400000 (20000X20)

•ΣΤΟΝ ΚΑΘΕΤΟ ΑΞΟΝΑ ΘΕΤΟΥΜΕ ΤΑ ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΕΣΟΔΑ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ .

•ΣΤΗΝ ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΥΡΟΥΜΕ ΤΗΝ ΕΥΘΕΙΑ ΤΩΝ ΜΕΤΑΒΛΗΤΩΝ ΕΞΟΔΩΝ Η ΟΠΟΙΑ ΓΙΑ ΤΙΣ 20000 ΜΟΝΑΔΕΣ ΑΠΑΙΤΕΙ 160000 (20000X8).

•ΕΠΙΣΗΣ ΣΥΡΟΥΜΕ ΤΗΝ ΕΥΘΕΙΑ ΤΩΝ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΣΤΑΘΕΡΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ Η ΟΠΟΙΑ ΕΙΝΑΙ ΠΑΡΑΛΛΗΛΗ ΜΕ ΤΟΝ ΟΡΙΖΟΝΤΙΟ ΑΞΟΝΑ ΚΑΙ ΣΕ ΑΠΟΣΤΑΣΗ ΙΣΗ ΜΕ ΤΙΣ 120000Ε ΠΟΥ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΣΤΑΘΕΡΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

•Η ΔΙΑΦΟΡΑ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΩΝ ΠΩΛΗΣΕΩΝ ΜΙΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΤΗΣ ΣΤΟ ΝΕΚΡΟ ΣΗΜΕΙΟ ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΤΟ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΤΗΣ ΚΑΙ ΔΕΙΧΝΕΙ ΚΑΤΑ ΠΟΣΟ ΘΑ ΜΠΟΡΟΥΣΑΝ ΝΑ ΜΕΙΩΘΟΥΝ ΟΙ ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΡΙΝ Η ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΑΡΧΙΣΕΙ ΝΑ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΕΙ ΖΗΜΙΕΣ ΠΩΛΗΣΕΩΝ

•Ο ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟΥ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΔΕΙΧΝΕΙ ΤΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΠΟΥ ΟΙ ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΘΑ ΜΠΟΡΟΥΣΑΝ ΝΑ ΜΕΙΩΘΟΥΝ ΠΡΙΝ Η ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΑΡΧΙΣΕΙ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΖΗΜΙΟΓΟΝΟΣ ΚΑΙ ΕΚΦΡΑΖΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΞΗΣ ΣΧΕΣΗ:

•Α. Π.Α=100 Χ ΠΕΡΙΘ. ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ/ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΕΣ ΠΩΛΗΣΕΙΣ

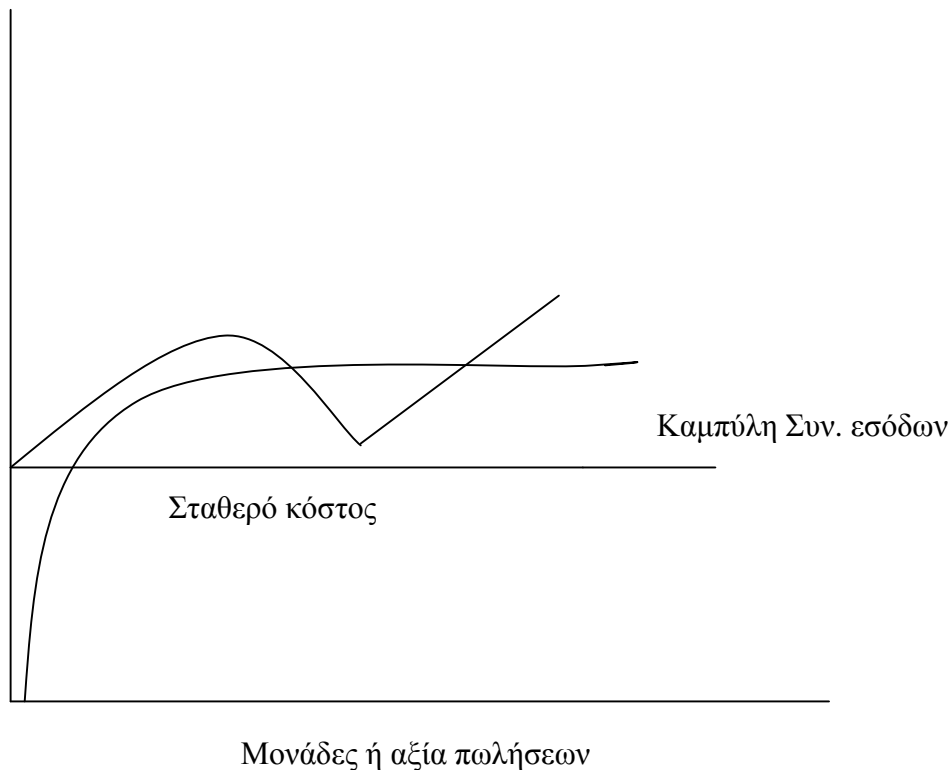
•ΟΠΟΥ ΠΕΡΙΘ. ΑΣΦ=ΠΡΑΓΜ. ΠΩΛΗΣΕΙΣ-ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΣΤΟ ΝΕΚΡΟ ΣΗΜΕΙΟ

•ΟΣΟ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΟΣ ΕΙΝΑΙ Ο ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΑΥΤΟΣ ΤΟΣΟ ΠΙΟ ΑΣΦΑΛΗΣ ΕΙΝΑΙ Η ΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

ΜΗΓΡΑΜΜΙΚΟ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΝΕΚΡΟΥ ΣΗΜΕΙΟΥ

•ΓΙΑ ΤΟΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟ ΤΟΥ ΝΕΚΡΟΥ ΣΗΜΕΙΟΥ ΥΠΟΘΕΣΑΜΕ ΟΤΙ ΤΟΣΟ Η ΤΙΜΗ ΠΩΛΗΣΕΩΣ ΟΣΟ ΚΑΙ ΤΟ ΜΕΤΑΒΛΗΤΟ ΚΟΣΤΟΣ ΚΑΤΑ ΜΟΝΑΔΑ ΠΡΟΙΟΝΤΟΣ ΗΤΑΝ ΣΤΑΘΕΡΑ

•ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ ΑΥΤΟ ΔΕΝ ΣΥΜΒΑΙΝΕΙ ΔΙΟΤΙ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΘΕΛΟΥΝ ΝΑ ΑΥΞΗΣΟΥΝ ΤΟΝ ΟΓΚΟ ΠΩΛΗΣΗΣ ΝΑ ΜΕΙΩΣΟΥΝ ΤΗΝ ΤΙΜΗ ΤΟΥ ΠΡΟΙΟΝΤΟΣ ΠΡΟΚΕΙΜΕΝΟΥ ΝΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΗΣΟΥΝ ΤΟΝ ΥΠΑΡΧΟΝ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟ

Σχεδιάγραμμα 9.2

ΤΟ ΝΕΚΡΟ ΣΗΜΕΙΟ ΣΕ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

ΥΠΟΛΟΓΙΖΕΤΑΙ ΣΕ ΧΡΟΝΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΑΦΟΥ ΚΑΘΟΡΙΣΤΕΙ Η ΑΚΡΙΒΗΣ ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΠΟΥ ΜΙΑ ΤΕΤΟΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΚΑΛΥΠΤΕΙ ΤΑ ΣΤΑΘΕΡΑ ΕΞΟΔΑ ΜΕ ΤΑ ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΤΗΣ. ΣΤΙΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΑΥΤΕΣ Ο ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΝΕΚΡΟΥ ΣΗΜΕΙΟΥ ΣΤΗΡΙΖΕΤΑΙ ΣΤΗ ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΤΩΝ ΕΞΟΔΩΝ ΣΕ ΣΤΑΘΕΡΑ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΛΗΤΑ

•ΣΕΜΙΑ ΕΠΙΧ. ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΟ Ν.Σ ΕΠΙΤΡΕΠΕΙ ΤΟΝ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟ ΤΟΣΟ ΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΟΣΟ ΚΑΙ ΚΑΤΑ ΤΜΗΜΑΤΑ Η ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΑΥΤΗΣ

•Π.χ ΕΑΝ ΥΠΟΘΕΣΟΥΜΕ ΌΤΙ ΕΝΑ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΙ ΤΑ ΑΚΟΛΟΥΘΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

•ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΠΩΛΗΣΕΙΣ, ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ ΚΑΙ ΆΛΛΕΣ ΠΗΓΕΣ

•2000000

•ΣΤΑΘΕΡΑ ΕΞΟΔΑ 1300000

•ΚΕΡΔΗ 700000

•ΤΟΤΕ ΤΟ ΝΕΚΡΟ ΣΗΜΕΙΟ ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΑΠΛΗ ΜΕΘΟΔΟ ΤΩΝ ΤΡΙΩΝ ΌΠΩΣ ΠΑΡΑΚΑΤΩ

•ΓΙΑ ΝΑ ΚΑΛΥΦΘΟΥΝ ΤΑ ΣΤΑΘΕΡΑ ΕΞΟΔΑ 1300000 ΚΑΙ ΝΑ ΕΠΙΤΕΥΧΘΕΙ ΚΕΡΔΟΣ 700000

•ΧΡΕΙΑΖΟΝΤΑΙ 365 ΗΜΕΡΕΣ. ΓΙΑ ΝΑ ΚΑΛΥΦΘΟΥΝ ΤΑ ΣΤΑΘΕΡΑ ΕΞΟΔΑ ΠΟΣΕΣ ΗΜΕΡΕΣ ΧΡΕΙΑΖΟΝΤΑΙ;

•ΣΕ 365 2000000 ΣΤΑΘΕΡΑ ΕΣΟΔΑ

•X 1300000 ΣΤΑΘΕΡΑ ΕΞΟΔΑ

•X= 365 X 1300000/ 2000000 = 238 ΗΜΕΡΕΣ ΠΕΡΙΠΟΥ

•ΌΠΟΤΕ ΑΝ Η ΧΡΗΣΗ ΑΡΧΙΖΕΙ ΤΗΝ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΜΟΝΟ ΣΤΙΣ 28 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ ΤΟ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ ΘΑ ΕΙΝΑΙ ΣΕ ΘΕΣΗ ΝΑ ΚΑΛΥΨΕΙ ΤΑ

ΣΤΑΘΕΡΑ ΤΟΥ ΕΞΟΔΑ ΚΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΑΥΤΗ ΑΡΧΙΖΕΙ Η ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΩΝ ΚΕΡΔΩΝ ΤΟΥ.

Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗΣ ΜΟΧΛΕΥΣΗΣ

Η έννοια της λειτουργικής μόχλευσης αναφέρεται στα σταθερά έξοδα ως ποσοστό των συνολικών εξόδων και αποτελεί καθοριστικό παράγοντα τόσο του νεκρού σημείου, όσο και της μεταβολής των κερδών σε μεταβολές του όγκου των πωλήσεων μιας επιχείρησης. Σε επιχειρήσεις με υψηλό βαθμό λειτουργικής μόχλευσης, δηλαδή με υψηλό ποσοστό σταθερών ως προς τα συνολικά έξοδα, μικρές μεταβολές στον όγκο των πωλήσεων οδηγούν σε μεγάλες μεταβολές στα κέρδη. Οι επιχειρήσεις αυτές παρουσιάζουν μεγάλες διακυμάνσεις στα κέρδη και αυξημένο κίνδυνο σε σχέση με επιχειρήσεις οι οποίες έχουν χαμηλή λειτουργική μόχλευση. Οι διοικήσεις επιχειρήσεων θα πρέπει να αντισταθμίζουν τα οφέλη από το σχετικά υψηλό βαθμό λειτουργικής μόχλευσης έναντι των κινδύνων που προκύπτουν από τα υψηλά σταθερά έξοδα και το σχετικά υψηλότερο νεκρό σημείο.

ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΞΟΔΩΝ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΝΕΚΡΟ ΣΗΜΕΙΟ

Η ανάλυση του νεκρού σημείου και η έννοια της λειτουργικής μόχλευσης αναφέρονται στη συμπεριφορά των διαφόρων εξόδων σε σχέση με το επίπεδο πωλήσεων, καθώς και στη δυνατότητα της διοίκησης μιας επιχείρησης να ελέγχει τα έξοδα καθώς μεταβάλλονται τα έσοδα. Συντά υπάρχει η ευχέρεια επιλογής τόσο του χρόνου διεξαγωγής ορισμένων εξόδων όσο και του σχετικού ύψους των εξόδων, η ανάλυση των διαφόρων εξόδων θα αποκαλύψει τις οποιεσδήποτε προσπάθειες κάνει η διοίκηση μιας επιχείρησης να επηρεάσει τα αποτελέσματα μιας χρήσης.

Ιδιαίτερη προσοχή απαιτούν το κόστος πωληθέντων, το οποίο μπορεί να επηρεαστεί από τη μέθοδο υπολογισμού του, καθώς και τις αποσβέσεις. Σύμφωνα με τις αποσβέσεις ο δείκτης υπολογίζεται με βάση τον τύπο:

Αποσβέσεις

Κόστος κτήσης των παγίων

Ο δείκτης αυτός, βέβαια, επηρεάζεται σε μεγάλο βαθμό από την ισχύουσα φορολογική πολιτική, όπου μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τον υπολογισμό διαφόρων κατηγοριών παγίων.

Μια άλλη κατηγορία εξόδων όπου η διοίκηση της επιχείρησης έχει την ευχέρεια καθορισμού του ύψους της είναι τα έξοδα συντήρησης και επισκευών. Οι ενέργειες της διοίκησης όσον αφορά τα έξοδα συντήρησης και επισκευών καθορίζονται τόσο από το επιθυμητό ύψος κερδών όσο και από την παρουσία διαθέσιμων για τη χρηματοδότηση τους. Τα περισσότερα έξοδα επισκευών είναι συνήθως δύσκολο να αναβληθούν για μεγάλα χρονικά διαστήματα, γιατί θα μειωθεί η παραγωγή της επιχείρησης, ενώ η αναβολή των εξόδων συντήρησης θα έχει δυσμενείς επιπτώσεις στα αποτελέσματα των μελλοντικών χρήσεων και πολύ πιθανό να επηρεάσει την ωφέλιμη ζωή των παγίων.

Τα έξοδα συντήρησης θεωρούνται ότι έχουν ένα σταθερό στοιχείο, δηλαδή τα απολύτως απαραίτητα έξοδα για κάθε χρήση, καθώς και ένα μεταβλητό, δηλαδή τα έξοδα που μεταβάλλονται ανάλογα με το επίπεδο δραστηριότητας της επιχείρησης.

Επομένως, η ερμηνεία του δείκτη έξοδα συντήρησης και επισκευών προς πωλήσεις θα πρέπει να γίνει, λαμβάνοντας υπόψη ότι όλα τα έξοδα αυτής της κατηγορίας δεν επηρεάζονται από τις τρέχουσες πωλήσεις.

Τα έξοδα έρευνας και ανάπτυξης καθώς και τα έξοδα διάθεσης επίσης υπόκεινται στη διακριτική ευχέρεια της διοίκησης και επηρεάζουν τόσο τα αποτελέσματα της τρέχουσας χρήσης όσο και αυτά των μελλοντικών χρήσεων. Τα έξοδα αυτά συνήθως επηρεάζουν την ικανότητα παραγωγής μελλοντικών κερδών και η ανάλυση τους δεν θα πρέπει να βασιστεί μόνο στην εξέταση της σχέσης εξόδων προς πωλήσεις. Πληροφορίες για τα έξοδα αυτά ανά προϊόν καθώς και για τις αναμενόμενες πωλήσεις είναι ιδιαίτερα αποκαλυπτικές στον κάθε αναλυτή σχετικά με την πρόβλεψη των μελλοντικών κερδών.

Οι προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις είναι ένα ακόμη έξοδο, το ύψος του οποίου καθορίζει η διοίκηση μιας επιχείρησης, με συνέπειες για τα αποτελέσματα της τρέχουσας χρήσης και τις μελλοντικές ταμειακές ροές.

Το ποσοστό των προβλέψεων ως προς το σύνολο των απαιτήσεων παρέχει μία ένδειξη των ποσών από τις απαιτήσεις τα οποία αναμένονται να μην εισπραχτούν, ο δε αναλυτής μπορεί να χρησιμοποιήσει αυτόν το δείκτη σε διαχρονικές και διαστρωματικές συγκρίσεις προκειμένου να κρίνει την επάρκεια των προβλέψεων για επισφαλείς απαιτήσεις. Το ύψος και κυρίως η επάρκεια των προβλέψεων για επισφαλείς απαιτήσεις αποτελεί επίσης αντικείμενο εξέτασης των εξωτερικών ελεγκτών, οι παρατηρήσεις των οποίων θα πρέπει πάντα να λαμβάνονται υπόψη κατά τον υπολογισμό των διαφόρων αριθμοδεικτών.

Η ικανότητα της διοίκησης μιας επιχείρησης να δανείζεται με το μικρότερο δυνατόν κόστος μπορεί να ελεγχθεί από τον υπολογισμό του αριθμοδείκτη:

Τόκοι εξόδων

Τόκοι υποχρεώσεων της επιχείρησης

Στο κόστος δανεισμού θα πρέπει επίσης να περιληφθεί και το ποσό των χρεωστικών συναλλαγματικών διαφορών από δάνεια σε συνάλλαγμα για την απόκτηση παγίων το οποίο αποσβένεται σε κάθε χρήση.

Τέλος, η ικανότητα μιας επιχείρησης να επωφελείται από τα διάφορα επενδυτικά κίνητρα, να δημιουργεί αφορολόγητα αποθεματικά και να πληρώνει χαμηλούς φόρους απαιτεί τον υπολογισμό του πραγματικού φορολογικού συντελεστή ο οποίος γίνεται ως ακολούθως:

Πραγματικός Φορολογικός Συντελεστής= Φόροι Εισοδήματος

Κέρδη προ φόρων

Μία σύγκριση του πραγματικού φορολογικού συντελεστή με το φορολογικό συντελεστή που καθορίζει η εκάστοτε ισχύουσα φορολογική νομοθεσία μπορεί να αποκαλύψει το βαθμό επιτυχίας μιας επιχείρησης να μειώσει τους φόρους επί των κερδών της χρήσης. Οι πληροφορίες για τον υπολογισμό του πραγματικού φορολογικού συντελεστή αντλούνται τόσο από την κατάσταση διάθεσης κερδών, όπως οι φόροι εισοδήματος, όσο και από την κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης, όπως τα κέρδη προ φόρων.

Η εμφάνιση των φόρων στην κατάσταση διάθεσης κερδών μπορεί εύκολα να παραπλανήσει το χρήστη των λογιστικών καταστάσεων ο οποίος ενδιαφέρεται να γνωρίσει τα αποτελέσματα μιας επιχείρησης και επικεντρώνει την προσοχή του στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης. Η πρακτική δε που επικρατεί να αναφέρονται τόσο οι αναλυτές όσο και οι επιχειρήσεις στα κέρδη προ φόρων είναι και αυτή παραπλανητική, εφόσον αγνοείται ένα ουσιώδες έξοδο, οι φόροι επί των κερδών.

Οι επιπλέον φόροι επί των κερδών παρελθουσών χρήσεων, οι οποίοι καθορίζονται μετά από κάποιο φορολογικό έλεγχο και οι οποίοι εμφανίζονται στην τρέχουσα χρήση, δε θα πρέπει να ληφθούν υπόψη για τον υπολογισμό του φορολογικού συντελεστή της τρέχουσας χρήσης, αλλά για το σωστό επανυπολογισμό των φορολογικών συντελεστών παρελθουσών χρήσεων, τα κέρδη των οποίων και βαρύνουν. Επομένως, οι διαφορές του φορολογικού ελέγχου χρήσεων του παρελθόντος θα πρέπει να κατανεμηθούν στις χρήσεις τις οποίες πραγματικά βαρύνουν, ο δε αναλυτής θα πρέπει να αποκτήσει τις σχετικές πληροφορίες από την επιχείρηση

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10

ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ

ΕΝΝΟΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΠΟΣΒΕΣΗΣ

Ο όρος απόσβεση δεν σημαίνει μόνο έξοδο αλλά και διαδικασία.

Η απόσβεση είναι μία διαδικασία επιμερισμού της αποσβεστέας αξίας ενός περιουσιακού στοιχείου στα χρόνια της παραγωγικής τους ζωής.

Η απόσβεση ορίζεται ως η «χρονική κατανομή της αποσβεστέας αξίας του πάγιου περιουσιακού στοιχείου».

Η αποσβεστέα αξία είναι το κόστος κτήσης του παγίου μειωμένο κατά την υπολειμματική αξία του.

Το συγκεκριμένο ρόλο της απόσβεσης επιβάλλει η λογιστική αρχή της χρονικής συσχέτισης των εξόδων και των εσόδων. Σύμφωνα με την αρχή αυτή, το κόστος κτήσης ενός παγίου πρέπει να συσχετισθεί χρονικά με τα έσοδα που παράγονται με τη συμβολή του παγίου, ώστε να είναι εφικτός ο προσδιορισμός των αποτελεσμάτων της χρήσης. Για να επιτευχθεί αυτό, το κόστος κτήσης κατανέμεται συστηματικά στη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής του παγίου και μετασχηματίζεται στο έξοδο της απόσβεσης.

Μια άλλη εκδοχή του ορισμού των αποσβέσεων σύμφωνα με τη λογιστική βιβλιογραφία είναι ότι πρόκειται για μια διαδικασία αποτίμησης των στοιχείων του παγίου ενεργητικού. Το έξοδο της απόσβεσης ορίζεται ως η διαφορά της τρέχουσας αξίας των παγίων στην αρχή και στο τέλος της λογιστικής χρήσης.

Η παρατηρούμενη διαφορά αποδίδεται τόσο στη μείωση της χρησιμότητας του παγίου όσο και σε εξωγενείς παράγοντες(π.χ. πληθωρισμός).

Η θεώρηση αυτή είναι αντίθετη με τη λογιστική αρχή του ιστορικού κόστους και στερείται πρακτικής σημασίας λόγω των δυσχερειών που παρουσιάζει ο ακριβής

προσδιορισμός της τρέχουσας αξίας οικονομικά απαξιωμένων ή παρωχημένης τεχνολογίας παγίων.

Στη χώρα μας, οι αποσβέσεις διακρίνονται σε τακτικές και πρόσθετες. Οι τακτικές αποσβέσεις αποτελούν λειτουργικά έξοδα, καθώς προέρχονται από συνήθεις δραστηριότητες και αποδίδουν τη μείωση της χρησιμότητας του παγίου.

Αντιθέτως, οι πρόσθετες αποσβέσεις διενεργούνται συνήθως για καθαρά φορολογικούς σκοπούς και θεωρούνται μη λειτουργικά έξοδα της χρήσης, καθώς δεν οφείλονται σε συνήθεις δραστηριότητες και δεν αντιπροσωπεύουν μείωση της χρησιμότητας του παγίων στοιχείων ή δεν συμβάλλουν στη δημιουργία εσόδων.

Οι τακτικές αποσβέσεις χωρίζονται σε κοστολογήσιμες (δηλαδή, ενσωματώνονται στο κόστος παραγωγής προϊόντων ή στο κόστος παροχής υπηρεσιών) και μη κοστολογήσιμες (οι οποίες δεν ενσωματώνονται στο κόστος και θεωρούνται έξοδο της χρήσης).

Οι πρώτες αφορούν πάγια που συσχετίζονται άμεσα με τη διαδικασία της παραγωγής προϊόντων ή παροχής υπηρεσιών π.χ. κτίρια, εγκαταστάσεις, μηχανήματα κτλ. Ενώ οι τελευταίες αφορούν πάγια που δεν συμμετέχουν άμεσα στην παραγωγική διαδικασία π.χ. κτίρια γραφείων διοικητικού προσωπικού.

ΑΙΤΙΑ ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΝ

Τα κυριότερα αίτια του εξόδου της απόσβεσης είναι:

- Ο χρόνος και η ένταση της εκμετάλλευσης των παγίων
- Η πάροδος του χρόνου
- Η οικονομική και τεχνολογική απαξίωση των παγίων
- Η ανεπάρκεια των παγίων.

Η μείωση της χρησιμότητας των περισσότερων παγίων δεν είναι αποτέλεσμα ενός μεμονωμένου αιτίου αλλά συνδυασμού αιτίων.

A) ΧΡΟΝΟΣ ΚΑΙ ΕΝΤΑΣΗ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ ΠΑΓΙΩΝ

Ο χρόνος και η ένταση της εκμετάλλευσης (λειτουργίας) ενός παγίου επηρεάζουν σε μεγάλο βαθμό την έκταση και το ρυθμό μείωσης της χρησιμότητας του. Λιγότερο καθοριστική είναι η επίδραση των συνθηκών λειτουργίας του και της αποτελεσματικότητας των εργασιών συντήρησης.

Στα αίτια αυτά αποδίδεται η απόσβεση των περισσότερων ενσωμάτων πάγιων στοιχείων, όπως των κτιρίων, των μηχανημάτων κτλ.

B) ΠΑΡΟΔΟΣ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ

Για τα περισσότερα άυλα πάγια, όπως ευρεσιτεχνίες και διάφορα δικαιώματα, η πάροδος του χρόνου είναι ίσως η μοναδική αιτία της μείωσης της χρησιμότητας τους. Για παράδειγμα, το δικαίωμα εκμετάλλευσης μιας ευρεσιτεχνίας παύει να ισχύει ύστερα από μια πολυετή περίοδο.

Αυτό σημαίνει ότι η αξία του μειώνεται με την πάροδο του χρόνου, ανεξάρτητα από το εάν αξιοποιείται ή όχι το δικαίωμα.

Επίσης, η μόνη πάροδος του χρόνου προκαλεί σημαντική μείωση της παραγωγικής ικανότητας ορισμένων παγίων π.χ. οχημάτων, κτιρίων.

Γ) ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗ ΑΠΑΞΙΩΣΗ

Η χρησιμότητα των παγίων μειώνεται δραστικά στην περίπτωση οικονομικής απαξίωσης, όταν δηλαδή η χρήση τους έχει γίνει ασύμφορη. Αυτό συμβαίνει στα νέα, τεχνολογικά εξελιγμένα πάγια. Δηλαδή όταν παράγουν έργο που είναι ποσοτικά ή ποιοτικά ανώτερο από αυτό που παράγουν τα υπάρχοντα.

Δ) ΑΝΕΠΑΡΚΕΙΑ ΤΩΝ ΠΑΓΙΩΝ

Ανεπαρκή είναι τα πάγια, τα οποία δεν μπορούν να ανταποκριθούν στις νέες συνθήκες παραγωγής, στην αυξημένη κλίμακα των εργασιών, στην αλλαγή του αντικειμένου της δραστηριότητας της επιχείρησης ή δεν είναι πια σε θέση να παράγουν τα νέα προϊόντα και τις υπηρεσίες που ζητούν οι καταναλωτές.

ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΑΠΟΣΒΕΣΗΣ

Η απόσβεση διαφέρει από τα άλλα λειτουργικά έξοδα ως προς το ότι δεν προκαλεί ταμειακή εκροή, δεν χρειάζεται δηλαδή, να καταβληθούν χρήματα ή να προσφερθούν άλλες αξίες σε τρίτους για την εξόφληση της. Είναι δε το μόνο μη ταμειακό έξοδο από το σύνολο των εξόδων.

Η σπουδαιότητα της απόσβεσης έγκειται στο ότι:

- Επηρεάζει αρνητικά την κερδοφορία των επιχειρήσεων και θετικά τη ρευστότητα τους κάτω από ορισμένες συνθήκες.
- Συμβάλλει στην επανείσπραξη των κεφαλαίων που έχουν επενδυθεί στα αποσβέσιμα πάγια.
- Μειώνει τη φορολογική επιβάρυνση των επιχειρήσεων.

Η απόσβεση ως μη ταμειακό έξοδο, επιτρέπει την επανείσπραξη των κεφαλαίων που έχουν επενδυθεί σε πάγια, υπό τη βασική προϋπόθεση ότι τα έξοδα της χρήσης καλύπτουν το σύνολο των ταμειακών και μη ταμειακών εξόδων της.

Το πιο σημαντικό μέρος των εισπράξεων από έσοδα χρησιμοποιείται για να πληρωθούν τα ταμειακά έξοδα.

Ένα μικρότερο ποσό εισπράξεων που αντιστοιχεί στο έξοδο της απόσβεσης δεν εκταμιεύεται για να πληρωθεί κάποιος τρίτος, γιατί δεν υπάρχει κάποιος που να δικαιούται τέτοιας πληρωμής.

Παραμένει επομένως στην επιχείρηση και αντιπροσωπεύει μέρος του κεφαλαίου που είχε επενδυθεί αρχικά στο πάγιο. Δεν πρόκειται για νέο ή πρόσθετο κεφάλαιο για την επιχείρηση, αλλά για το αρχικό κεφάλαιο που επανεισπράττεται.

Λογιστικές εγγραφές επί των αποσβέσεων

Για παρακολούθηση του υπολογισμού του ποσού αποσβέσεως υπάρχουν δύο τρόποι:

A) ο τρόπος της αμέσου εμφανίσεως της απόσβεσης.

B) ο τρόπος της εμμέσου εμφανίσεως της απόσβεσης.

Κατά τον πρώτο τρόπο (άμεσος) χρεώνεται ο λογαριασμός «ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ» και πιστώνεται ο λογαριασμός του περιουσιακού στοιχείου που αποσβένεται.

ΜΕΘΟΔΟΙ ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΝ

Οι κυριότερες μέθοδοι υπολογισμού του ετήσιου ποσού αποσβέσεως είναι οι 8 πιο κάτω:

ΣΤΑΘΕΡΗ ΑΠΟΣΒΕΣΗ

1.) Μέθοδος της σταθερής αποσβέσεως: είναι εκείνη κατά την οποία ο συντελεστής αποσβέσεως είναι σταθερός κάθε χρόνο και ο υπολογισμός με βάση το συντελεστή γίνεται πάντοτε από την αρχική αξία του περιουσιακού στοιχείου.

Παράδειγμα:

Εάν η αξία των μηχανημάτων είναι 100.000€ και υπολογίζεται απόσβεση με συντελεστή 10% για κάθε χρόνο, σύμφωνα με τη μέθοδο της σταθερής αποσβέσεως το ποσοστό της αποσβέσεως θα ανέρχεται σε 10.000€ το χρόνο.

ΦΘΙΝΟΥΣΑ ΑΠΟΣΒΕΣΗ

2.) Μέθοδος της φθίνουσας αποσβέσεως με σταθερό συντελεστή:

Είναι εκείνη κατά την οποία ο μεν συντελεστής παραμένει ο ίδιος, ο δε υπολογισμός όχι από την αρχική αξία του περιουσιακού στοιχείου, αλλά κάθε φορά επί του υπολοίπου που εναπομένει από την αφαίρεση της αποσβέσεως.

Παράδειγμα:

Αν η αξία των μηχανημάτων είναι 200.000 € και υπολογίζεται απόσβεση 10% με τη μέθοδο που αναφέραμε πιο πάνω, το ποσό αυτής συνέχεια θα μειώνεται δηλαδή: τον 1ο χρόνο θα είναι 20.000 € το 2ο χρόνο 18.000 € κ.ο.κ

3.) ΜΕΘΟΔΟΣ ΦΘΙΝΟΥΣΑΣ ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΣ ΜΕ ΜΕΙΩΜΕΝΟ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗ:

ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ

Είναι εκείνη η μέθοδος κατά την οποία το ποσό της αποσβέσεως υπολογίζεται πάντα από την αρχική αξία αλλά με μειωμένο συντελεστή. Π.χ. τον 1ο χρόνο με 10%, το 2ο χρόνο με 9%, τον 3ο χρόνο με 8% κ.ο.κ.

ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΥΞΟΥΣΑΣ ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΣ

4.) Η μέθοδος της αύξουσας αποσβέσεως: είναι εκείνη κατά την οποία το ποσό της αποσβέσεως αυξάνει κάθε χρόνο με αντίστοιχη αύξηση του συντελεστού. Π.χ. τον πρώτο χρόνο με 7%, το δεύτερο χρόνο με 8%, τον τρίτο χρόνο με 9% κ.ο.κ.

ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΥΞΟΥΣΑΣ ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΣ ΜΕ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗ

5.) Μέθοδος αύξουσας αποσβέσεως με συντελεστή τα έτη ζωής:

Κατά τη μέθοδο αυτή το ποσό της ετήσιας απόσβεσης του στοιχείου από τον ένα χρόνο στον άλλο αυξάνεται, δηλαδή ο συντελεστής αποσβέσεως του στοιχείου αυξάνεται από τον ένα χρόνο στον άλλο που υπολογίζεται πάντοτε από την αρχική αξία του στοιχείου. Για να βρεθεί το ετήσιο ποσό της αποσβέσεως πρέπει

να μερισθεί το ποσό της αξίας του στοιχείου σε μέρη ανάλογα με τα έτη διάρκειας χρησιμοποιήσεως του στοιχείου.

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ ΑΠΟΣΒΕΣΗ

6.) Μέθοδος της λειτουργικής απόσβεσης: επίσης λέγεται και μέθοδος των μονάδων παραγωγής ή των ωρών εργασίας (παραλλαγή της προηγούμενης μεθόδου), μπορεί να εφαρμοστεί ιδιαίτερα στα μηχανήματα, αυτοκίνητα και λοιπά πάγια στοιχεία, που έχουν άμεση σχέση με την παραγωγή.

Ως βάσεις υπολογισμού λαμβάνονται συνήθως:

A.) Οι προϋπολογισμένες συνολικές ώρες λειτουργίας του πάγιου στοιχείου μέχρι να εξαντληθεί η ωφέλιμη διάρκεια ζωής του.

Η απόσβεση της κάθε χρήσεως βρίσκεται με τη σχέση:

$ΑΠΟΣΒΕΣΗ ΧΡΗΣΕΩΣ = ΑΠΟΣΒΕΣΤΕΑ ΑΞΙΑ \times \Omega ΡΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ$: (προϋπολογισμένες συνολικές ώρες λειτουργίας)

Η αποσβεστέα αξία πάνω στην οποία υπολογίζεται η απόσβεση είναι η αξία κτήσεως ή η νόμιμα αναπροσαρμοσμένη αξία. Η αξία αυτή, που περιλαμβάνει και τις δαπάνες μέχρι να τεθεί σε λειτουργία το πάγιο στοιχείο, προσαυξάνεται με τις δαπάνες επεκτάσεως ή προσθηκών ή βελτιώσεων. Σε περίπτωση που υπάρχει αξιόλογη υπολειμματική αξία αυτή αφαιρείται από την αρχική για να βρεθεί η αποσβεστέα.

B.) Οι προϋπολογισμένες συνολικές μονάδες παραγωγής του μέχρι να εξαντληθεί η ωφέλιμη διάρκεια ζωής του. Η απόσβεση της κάθε χρήσεως βρίσκεται με τη σχέση:

$ΑΠΟΣΒΕΣΗ ΧΡΗΣΕΩΣ = ΑΠΟΣΒΕΣΤΕΑ ΑΞΙΑ \times ΜΟΝΑΔΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ$: ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΕΝΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

ΠΑΛΙΝΔΡΟΜΟΥΣΑ ΑΠΟΣΒΕΣΗ

7.) Μέθοδος της παλινδρομούσας απόσβεσης: με αυτή τη μέθοδο, η απόσβεση υπολογίζεται πότε με μειωμένους και πότε με αυξημένους συντελεστές αποσβέσεως. Η μέθοδος αποτελεί παραλλαγή της λειτουργικής.

ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗΣ

8.) Μέθοδος της αποτίμησης: γίνονται αποτιμήσεις του πάγιου περιουσιακού στοιχείου στην αρχή και στο τέλος κάθε χρήσης. Η διαφορά λογίζεται ως απόσβεση.

Στην πράξη όμως υπάρχει και πιθανότητα ανατιμήςεως, οπότε αντί για απόσβεση θα προκύψει ωφέλεια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11**ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ****ΟΡΙΣΜΟΣ**

Ο ισολογισμός είναι μια κατάσταση που εμφανίζει συνοπτικά τα στοιχεία της χρηματοοικονομικής θέσης της επιχείρησης, δηλαδή του ενεργητικού, των υποχρεώσεων και της καθαρής θέσης.

Η παράθεση των στοιχείων είναι οριζόντιας (παράπλευρης) μορφής και αναφέρονται σε δύο συνεχόμενες λογιστικές χρήσεις.

Στον παρακάτω πίνακα αναλύεται ο ισολογισμός της ξενοδοχειακής μονάδας «**ΡΟΔΟΝ ΠΑΛΑΣ**», έχοντας τα ακόλουθα ποσά και ημερολογιακές εγγραφές:

	Όμιλος		Εταιρία	
	Ποσά κλειόμενης χρήσεως 2005	Ποσά προηγούμενης χρήσεως 2004	Ποσά κλειόμενης χρήσεως 2005	Ποσά προηγούμενη χρήσεως 2004
<u>Ενεργητικό</u>				
Ενσώματες ακινητοποιήσεις	1.149.845	972.375	248.293	233.471
Ασώματες ακινητοποιήσεις	94.990	102.213	-	-
Επενδυτικά ακίνητα	-	-	7.226	7.161
Συμμετοχές σε θυγατρικές	-	-	512.615	512.728
Διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία	4.277	1.421	107	107
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	8.146	5.415	1.603	2.420
Αναβαλλόμενες φορολογικές απατήσεις	746	2.988	3.761	2.005
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΓΙΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	1.258.004	1.084.412	773.605	757.892

Αποθέματα	175.954	136.193	64.685	57.933
Απαιτήσεις και πληρωμές	272.418	231.374	131.475	89.396
Διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία	2.346	3.380	942	1.141
Διαθέσιμα και ταμιακά ισοδύναμα	95.142	78.408	17	21
ΣΥΝΟΛΟ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝΤΟΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	545.860	449.355	197.119	148.491
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	1.803.864	1.553.767	970.724	906.383
ΠΑΘΗΤΙΚΟ				
Μακροπρόθεσμες τραπεζικές υποχρεώσεις	425.025	408.083	62.203	62.378
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	143.509	120.696	34.219	44.410
Υποχρεώσεις συνταξιοδοτικών παροχών	38.937	39.642	23.293	24.114
Προβλέψεις	14.136	18.045	3.418	3.749
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	9.601	9.840	7.450	6.210
ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	631.208	596.306	130.583	140.861
Βραχυπρόθεσμες τραπεζικές υποχρεώσεις	64.538	85.029	48.996	56.643
Προμηθευτικές και λοιπές υποχρεώσεις	136.259	114.257	51.805	56.276
Υποχρεώσεις από φόρα εισοδήματος	27.600	17.052	17.786	7.526

Προβλέψεις	4.477	1.016		
Μερίσματα πληρωτέα	51.012	44.121	51.012	44.121
ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	238.886	261.475	169.599	164.566
ΣΥΝΟΛΟ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ	915.094	857.781	300.182	305.427
Μετοχικό κεφάλαιο	191.524	187.844	191.524	187.844
Αποθεματικά	389.923	274.552	458.573	392.667
Κέρδη εις νέο	290.943	188.123	20.445	20.445
ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ ΜΕΤΟΧΩΝ ΕΤΑΙΡΙΑΣ	872.390	650.519	670.542	600.956
Δικαιώματα μειοψηφίας	16.380	25.467	-	-
ΣΥΝΟΛΟ ΚΑΘΑΡΗΣ ΘΕΣΗΣ	888.770	675.986	670.542	600.956
ΣΥΛΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	1.803.864	1.533.767	970.724	906.383

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΕΙΣ

	Όμιλος		Εταιρία	
	Ποσά κλειόμενης χρήσεως	Ποσά προηγούμενης	Ποσά κλειόμενης χρήσεως	Ποσά προηγούμενης

	2005	χρήσεως 2004	2005	χρήσεως 2004
Κύκλος εργασιών	1.341.727	1.142.474	439.713	430.680
Κόστος πωλήσεων	-852.579	-726.190	-256.067	-252.172
Μικτά κέρδη	489.148	416.284	174.646	178.508
Άλλα έσοδα / (έξοδα) εκμετάλλευσης	-591	-3.184	4.516	-244
Έξοδα διοικητικής λειτουργίας	-79.974	-74.686	-32.3870	-29.874
Έξοδα λειτουργίας διαθέσεως	-19.410	-19.312	-3.870	-3.621
ΚΕΡΔΗ ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ, ΧΡΗΜΑΤΟΛΟΤΙΚΩΝ, ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΝ	389.173	318.472	142.914	144.769
Αποσβέσεις	-72.015	-63.647	-10.672	-10.314
ΚΕΡΔΗ ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ, ΧΡΗΜΑΤΟΛΟΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ	317.158	254.825	132.242	134.455
Έσοδα συμμετοχών και χρεογράφων	1.008	405	29.175	13.773
Έσοδα / (έξοδα) χρηματοοικονομικών	-25.098	-12.625	-16.400	721

λειτουργίας				
ΚΕΡΔΗ ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ	293.068	242.605	145.017	148.949
Μείων φόροι	-80.018	-62.948	-39.207	-44.600
ΚΕΡΔΗ ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΦΟΡΟΥΣ	213.050	179.657	105.810	104.349
ΤΑ ΚΑΘΑΡΑ ΚΕΡΔΗ ΑΝΑΛΟΓΟΥΝ ΣΕ:				
Μετόχους της εταιρίας	210.128	176.951	105.810	104.349
Δικαιώματα μειοψηφίας	2.922	2.706	-	-
Βασικά κέρδη ανά εκδοθείσα μετοχή (σε €)	2.50	2.11	1.26	1.24
Προσαρμοσμένα κέρδη ανά εκδοθείσα μετοχή (σε €)	2.49	2.10	1.25	1.24

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ

	Όμιλος		Εταιρία	
	Ποσά κλειόμενης χρήσεως 2005	Ποσά προηγούμενης χρήσεως 2004	Ποσά κλειόμενης χρήσεως 2005	Ποσά προηγούμενης χρήσεως 2004
ΤΜΕΙΑΚΕΣ ΡΟΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ				
Εισροές διαθεσίμων από την κύρια εκμετάλλευση	317.887	399.309	100.476	251.917
Εισπράξεις από τόκους	3.752	10.249	145	18
Πληρωμές φόρων	-28.818	-58.941	-22.631	-46.894
Σύνολο εισροών από λειτουργικές δραστηριότητες	292.821	350.617	77.990	205.041
ΤΑΜΕΙΑΚΕΣ ΡΟΕΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ				
Αγορά ενσώματων και άυλων παγίων	-145.646	-149.563	-26.795	-29.771
Εισπράξεις από πωλήσεις ενσώματων και άυλων παγίων	2.266	3.098	481	407
Εισπράξεις από μερίσματα	1.008	405	14.173	13.773
Πωλήσεις / (εξαγορές)	-1.708	-77.268	-	-86.996

συμμετοχών				
Εκποίηση διαθέσιμων προς πώλ. Χρηματ/κών στοιχ.	10.119	2.516	-	154
Αγορά διαθέσιμων προς πωλ. Χρηματ/κών στοιχ.	-1.175	-2.743	-16	-217
Μείωση /(Αύξηση) λοιπών μακροπρόθεσμων απαιτήσεων	-4.109	-1.350	817	191
Σύνολο εκροών από επενδυτικές δραστηριότητες	-139.245	-224.905	-11.340	102.459
ΣΥΝΟΛΟ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	153.567	125.712	66.650	102.582
ΤΑΜΕΙΑΚΕΣ ΡΟΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ				
Εισπράξεις από την έκδοση κοινών μετοχών	2.949	2.883	2.949	2.883
Εισπράξεις κρατικών επιχορηγήσεων	1.584	1.357	1.584	1.482
Πληρωμές τόκων	-32.723	-21.638	-6.990	-5.413
Πληρωμές μερισμάτων	-44.718	-41.863	-43.707	-40.899
Εισπράξεις από εκδοθέντα /αναληφθέντα δάνεια	126.126	109.681	21.982	-

Εξοφλήσεις δανείων	-194.616	-179.563	-42.472	-60.852
ΣΥΝΟΛΟ ΕΚΡΟΩΝ ΑΠΟ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	-141.398	-129.143	-66.654	-102.799
ΑΥΞΗΣΗ/(ΜΕΙΩΣΗ) ΣΤΑ ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ	12.178	-3.431	-4	-217
Διαθέσιμα, στην αρχή της περιόδου	78.408	72.354	21	238
Επίδραση συναλλαγματικών διαφορών	4.556	9.485	-	-
ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ, ΣΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ	95.142	78.408	17	21

Κατάσταση Μεταβολών Καθαρής Θέσης

Όμιλος	Κοινές μετοχές	Διαφορά από έκδοση υπέρ το άρτιο	Προνομιούχες μετοχές	Δικαιώματα προαίρεσεως αγοράς μετοχών	Αποθεματικό αναπροσαρμογών και λοιπά αποθεματικά	Υπόλοιπο κερδών / (ζημιών)	Δικαιώματα μειοψηφίας	Σύνολο
ΠΟΣΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗΣ ΧΡΗΣΗΣ 2004								
Υπόλοιπο την 1 ^η Ιανουάριου 2004	91.637	17.095	9.083	-	311.722	100.746	52.568	582.851
Συναλλαγματικές διαφορές	-	-	-	-	-32.379	-	-	-32.379
Εξαγορά δικαιωμάτων μειοψηφίας	-	-	-	-	-	-	-28.842	-28.842

Μεταβολές στις διαφορές αντιστάθμισης κινδύνου επενδύσεων μετά την αναβαλλόμενη φορολογία	-	-	-	-	2.278	-	-	2.278
Μερίσματα	-	-	-	-	-	-43.747	-965	-44.712
Καθαρό κέρδος χρήσης	-	-	-	-	-	176.951	2.706	179.657
Διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία	-	-	-	-	499	-	-499	
Διαγραφή υπεραξίας	-	-	-	-	-	13.751	-	13.751
Κεφαλαιοποίηση αποθεματικών	61.091	-	6.055	-	-67.146	-	-	-
Αύξηση	393	2.490	-	-	-	-	-	2.883

μετοχικού κεφαλαίου λόγο άσκησης δικαιο- μάτων προ- αιρέσεως αγοράς μετοχών								
Μεταφορά	-	-	-	-	59.578	-59.578	-	-
σε από- θεματικά								
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμ- βρίου 2004	153.121	19.585	15.138	-	274.552	188.123	25.467	675.986
ΠΟΣΑ ΚΛΕΙΟ- ΜΕΝΗΣ ΧΡΗΣΗΣ 2005								
Υπόλοιπο την 1^η Ιανουαρίου 2005	153.121	19.585	15.138	-	274.552	188.123	25.467	675.986

Συναλ- λαγματικές διαφορές	-	-	-	-	40.429	4.579	-2.113	42.895
Μεταβολές στις διαφορές αντιστά- θμησης κινδύνου επενδύσεων μετά την αναβαλ- λόμενη φορολογία	-	-	-	-	-10.694	-	-	10.694
Μερίσματα	-	-	-	-	-	-50.598	-1.011	-51.609
Καθαρό κέρδος χρήσης	-	-	-	-	-	210.128	2.922	213.050
Αναπρο- σαρμογές από θυγατρικές που λειτουργούν σε υπερπληθω- ριστικές οικονομίες	-	-	-	-	2.959	-	914	3.873
Αναλογία	-	-	-	-	-	-	-9.799	-9.799

μειοψηφίας σε μείωσης κεφαλαίου θυγατρικής								
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου λόγω άσκησης δικαιω- μάτων προαιρέσεως αγοράς μετοχών	401	2.548	-	-	-	-	-	2.949
Πρόβλεψη για δικαιώματα προαίρεσης μετοχών (ΔΠΧΠ 2)	-	-	-	731	-	-	-	731
Μεταφορά σε αποθεματικά	-	-	-	-	61.289	-61.289	-	-
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2005	153.522	22.133	15.138	731	389.923	290.943	16.380	888.770

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 12

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Συνοψίζοντας, με την ανάλυση των λογιστικών καταστάσεων μπορούμε να προσδιορίσουμε την πρόοδο της εταιρείας, να προβλέψουμε το μέλλον της, τη δυνατότητα επέκτασης ή ακόμα και την αποτυχία της.

Ο ανελυμένος ισολογισμός του «ΡΟΔΟΝ ΠΑΛΑΣ» μας έδωσε τη δυνατότητα να μελετήσουμε τα χρεωστικά και τα πιστωτικά σύνολα της ξενοδοχειακής αυτής μονάδας.

Τέλος, μέσα από αυτή την λογιστική κατάσταση καταφέραμε να δείξουμε την πραγματική εφαρμογή των αριθμοδεικτών μέσα σε μια πραγματική επιχείρηση και να κατανοήσουμε τη χρησιμότητα των αριθμητικών τους κλασμάτων.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- 1) Νιάρχος Ν. (1984), *Οικονομική ανάλυση ισολογισμών*.
- 2) Γκίνογλου Δ., *Λογιστική Εταιρειών*, Θεσσαλονίκη 2004
- 3) Λαζαρίδη Ι., Παπαδόπουλου Δημ., *Χρηματοοικονομική Διοίκηση*, Τεύχος Β, Θεσσαλονίκη, 2006
- 4) Τσακλάγκανου Α., *Ελεγκτική*, Θεσσαλονίκη, 2005
- 5) Γκίκας Δ., (2002), *Η ανάλυση και οι χρήσεις των λογιστικών καταστάσεων*, Εκδόσεις Μπένου Γ.
- 6) Παπός Α. (2008), *Χρηματοοικονομική λογιστική*, Εκδόσεις Μπένου Γ.
- 7) www.asxetos.gr